

G. B. N. 96 über die Herabsetzung der Altersgrenze der Minderjährigkeit (na 21 let, 67); IV. Vorschriften über den Dienstvertrag (97). — Korrespondenzen. — Literární oznamovatel, praktické případy atd.

Zentralblatt für die juristische Praxis. Dr. Geller Leo: Zum Aufbau einer gerechten Gesellschaftsordnung (1). — Dr. Koban Anton: Die Haftung des Erbschaftsklägers (10). — Dr. Wolff Karl: Pflichtteilsanrechnung (81, 145). — Literární oznamovatel, praktické případy, směs atd.

—rcn—

Judikatura.

(Pořádá J. Purcner.)

Praktické případy.

Příspěvek k § 16. odst. 2. nař. ze dne 12. října 1914 č. 276 ř. z. (I. novela k ršeob. obč. z.)

Rekursní soud nevyhověl stížnosti nezletilé M. M. do usnesení okresního soudu v B. ze dne 11. září 1917, P VII 23/7—87 z následujících

důvodů:

Návrhem ze dne 15. listopadu 1916 domáhá se stěžovatelka, aby její výživné bylo zvýšeno na 80 K měsíčně od 1. ledna 1915 v řízení nesporném; soud I. stolice této žádosti usnesením v odpor zůstatým nevyhověl, zmocniv poručníka k nastoupení pořadu práva, ježto dědic po nemanželském otci nezl. M. otcovství J. K. k tomuto dítěti neuznal; rozkladu do tohoto usnesení první soud nevyhověl.

Stížnost odůvodněná není, neboť vzdor předpisům §§ 547. a 171., odst. 1. ob. z. obč. nelze přihlásivšimu se dědici, ať před (§ 547. ob. z. obč.) aneb po odevzdání pozůstalosti (§ 820.—821. ob. z. obč.) upřít právo, bránit se proti nárokům z jeho dědického titulu naň činěným a popíratí tedy v nynějším případě právní důvod alimentárního závazku zůstavitele, obzvláště když právní jednání, zde soudní smír ze dne 12. února 1907, P VII 23/7—10, jímž dle tvrzení stěžovatelky zůstavitel J. K. své nemanž. otcovství k nezl. M. M. prý uznal, jest i v pozdější době popíratelné, ať se stalo před soudem aneb mimo soud, nepožívajíc absolutní právoplatnosti, jako rozsudek statutový; dosáhne-li však tím dědic žádaného konečného výsledku jest jiná otázka.

Předpis § 16., odst. 2. cis. nař. ze dne 20. října 1914, čís. 276 z. ř. jedná sice pouze o alimentární povinnosti otce, nikoli jeho pozůstalosti a jeho dědice, lze ho však, pokud se týče řízení nesporného pro vyměřování výživného, se zřetelem na §§ 547. 171., odst. 1. ob. z. obč. a v duchu zákona, urychlití a zjednodušití řízení v péči o dítě vůbec, zajisté, byť i snad jen obdobně, užití též na jeho dědice, arcí jen v tom případě, když dědic pro svou osobu jako nynější dlužník zůstavitelovo nemanželské otcovství k dítěti uzná — bez ohledu, uznal-li je zůstavitel sám nebo ne — aneb bylo-li toto otcovství pořadem práva právoplatně zjištěno.

V tomto případě není tu ani takovéhožto rozsudku statutového ani dědic nemanželské otcovství zůstavitele k nezl. M. M. neuznává, není tu tedy vůbec předpokladu pro stanovení výživného vůči dědici domnělého nemanželského otce cestou nespornou (§ 16., odst. 2. cit. cis. nař.) a netřeba proto více se zabývatí otázkou, uznal-li zůstavitel uvedeným shora soudním smírem své nemanželské otcovství k jmenovanému dítěti čili nic.

Konečně se podotýká, že není-li předpokladu cit. § 16. pro vyměření výživného v řízení nesporném, má soud poručníka přímo vyzvatí, aby po-

dal žalobu, nikoli jej pouze k tomu zmocniti, jak to činí v odpor vzaté usnesení

Dovolací stížnosti poručníka zmíněné nezletilé nejvyšší soud nevyhověl.

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že naříkané rozhodnutí zemského soudu potvrzuje rozhodnutí soudce prvního sluší zkoumati, je-li zde předpoklad, za něhož lze si dle § 16., čís. pat. ze dne 9. srpna 1894, č. ř. z. 208 stěžovati mimořádným rekuresem.

Že by zde byl zmatek aneb rozpor se spisy, nebylo tvrzeno a také takové vady nevyšly na jevo při přezkoumání spisů. Usnesení zemského soudu nemůže se však označiti ani za zjevně nezákonné. S poukazem na jeho správné odůvodnění se ještě poznamenává.

První alternativa § 16. odst. 2., čís. nař. ze dne 12. října 1914, č. ř. z. 276 má ten smysl, že výjimka ze všeobecného pravidla, dle něhož soukromoprávní rozepře dlužno vypořádati sporem, platí jen tehdy, je-li základ vzneseného právního nároku, t. j. otcovství určitého muže k nemanželskému dítěti učiněn nesporným osobou k poskytování výživy přidřzenou. v tomto případě E. K., pakliže tedy není již tuto otázku rozebíratí a rozhodovati v nesporném řízení, nýbrž mezi účastníky jest toliko spor o míru žádaného plnění. Že se činí nároky vůči E. K. pro jeho vlastnost jako dědice I. K., jest bez významu, právní stav nebyl by pro otázku druhu řízení jiný, nežli kdyby nezletilá M. M. snad tvrdila intercessi. Ustanovení § 171., odst. 1. obč. zák. jehož se v dovolací stížnosti dovolává, má toliko účel, aby odstranilo pochybnost, že závazek k živění a opatření nemanželských dětí není ryze osobní dluh otcův.

Bylo tedy dovolací stížnost poručenstva dle § 16. shora zmíněného císařského patentu odmítnouti.

(Rozhodnutí nej. soudu ze dne 22. prosince 1917. R II 285/17.) A. K.

Povinnost xříditi plot (§ 858. obč. x.) — Ke zvykům a obyčejům třeba přihlížeti dle §§ 863. a 914. obč. x. pouze při jednání smluvním, aby byla správně vyložena vůle smlouvajících stran.

Prvý soudce vyhověl žalobě domáhající se zaplacení nákladů za opravený plot. Stěžejní otázkou sporu jest, byli-li žalobci povinni postavití plot po pravé straně zahrady. Poslední větu § 858. obč. z. dlužno vyložití tím způsobem, že každý vlastník jest povinen, třeba-li ohrazení jeho prostory, buďto na základě obyčejů nebo vzhledem k zvláštním poměrům ohraditi pravou stranu od hlavního vchodu. Předpis zákona jest povahy dispositivní a lze jej pokládati toliko za pravidlo zejména při zakládání nových usedlostí. Svědkem, starostou F., bylo zjištěno, že v K. sousedé od nepaměti ohrazují plotem zahrady po levé straně, této zvyklosti se skutečně dbá. V jediném a výmínečném případě žalovaný a B. domluvili se, že M., jenž nechtěl povolití sousedu postavení chlévu, zřídí plot po pravé straně. Tento případ týká se smírného jednání u soudu (§ 433. c. ř. s.), strany neměly spor a dohodly se navzájem mimosoudním smírem, vzwše za podklad míru soudcův názor. Žalobce však nepodvolil se tomuto smíru, nevzal na sebe závazek postavití plot po pravé straně, což žalovaný připouští. Smír mezi žalovaným a B. uzavřený nemůže však derogovati zvyklosti od nepaměti dhané, zejména nejedná-li se o rozsudek (§ 411. c. ř. s.), jenž by zase jevil účinek pouze mezi spornými stranami. Zcela jinak jeví se tato legalní služebnost, je-li místním zvykem ohrazování po levé straně zavedeno, neboť tu vyhledává hospodářská potřeba ohrazení po této straně.

Nikoli na mrtvé slovo nýbrž na ducha zákona, na legislativní jeho důvod a účel sluší váhu klásti (§ 7. obč. z.). Ustanovení toto spočívá na starém obyčeji, o němž zmiňují se Česká práva městská K. 35, dokládající sama, že obyčej ten není bezvýznamný (Randa, Vlastnictví § 6.). Nepamětnou zvyklost, kteréž sousedé v K. skutečně dbají, nelze přehlížeti při sousedských právech, naopak dlužno dle § 83. III. dílčí novely k obč. zák. dbáti zvyku při všech právních jednáních. Jinak by vskutku předpis § 858. obč. z. stal se nevhodným a rušil by ve svrchované míře právní bezpečnost.

Odvolací soud změnil prvý rozsudek zamítnuv žalobu. § 858. obč. z. v poslední větě praví jasně a určitě, že majitelé »po pravé straně od hlavního vchodu« jsou povinni prostranství ohraditi a na pravé straně zahrady žalobců stojí skutečně plot, o jehož opravu slo. Vůči této zákonitě povinnosti jest lhotejno, kdo plot původně zřídil (rodíče žalovaného), protože, jakmile plot byl chatrný a vyžadoval oprav, což žalobci uznali oprávněně jej, nebylo jej pro tuto chatrnost za potřebnou ohradu dle § 858. obč. z. více považovati a nebyla by jejich zahrada proti zahradě žalovaného bývala hraděna. I předpis § 858. obč. z. nemá významu pro všechny případy závazného, jsa pouze rázu subsidiárního a může dohodou sousedů, pokud neodporuje účelu zákona, nebo vydržením práv jiného obsahu býti pezměněn. Nikdy se to nemůže státi pouhým zvykem, protože na zvyk lze dle § 10. obč. z. bráti zřetel jen, poukazuje-li k němu zákon, což v § 858. obč. z. nečiní. Význam měl by zvyk jen při řešení otázky, je-li skutečně vůbec potřeba hraditi prostranství proti sousedu na ochranu jeho majetku, jelikož jen pro posouzení existence potřeby hradění, je-li sporná, nikoli pro otázku, kterou stranu prostranství jest hraditi, jsou směrodatnými zvyk a ne zvláštní poměry dotyčného prostranství. Otázka potřeby hradění zde není správná. Žalobci poukazují sice na nějakou dohodu z nepamětných dob, mezi sousedy v K. prý stávavší a zachovávaním ustálivší se ve zvyk, že vlastníci hradí své zahrady po levé straně, což žalovaný neuznává. Avšak jednak občanský zákon nezná zvyk jako právní zdroj, z něhož by vznikaly nároky a závazky soukromoprávní, a poukazuje-li někde k všeobecným zvykům, obyčejům, děje se tak k přesnějšimu určení práva zákonem již uznaného nebo za příčinou výkladu vůle stran, jednak není ani zjištěno, kdy a mezi kým tvrzená dohoda, hraditi v oně trati zahrady po levé jich straně, se stala, takové tvrzení beze všeho skutkového podkladu nemá významu, jsouc pouhou doměnkou. Ale i kdyby se zmíněná dohoda za nepamětných dob mezi předchůdci sporných stran byla skutečně stala, byla by vázala jen tehdejší smluvně strany, nikdy jich právní nástupce, ne jsouc zapsána v pozemkové knižce, což nikdo netvrdil. Řídí-li se nástupcové přece dle možné snad dohody resp. zvyku z ní ustáleného, hradíce své zahrady po levé straně, činili tak z dobré vůle a u vykonávání svých vlastnických práv (§ 362. obč. z.) k zahradám, dokud se jim líbí, nečinili tak ale z nějaké povinnosti smlouvou nebo jiným právním důvodem na sebe vzaté. Nelze spatřovati v těchto dobrovolných vlastnických úkonech konkludentní činy dle § 863. obč. z. a usuzovati z nich plnění smluvního závazku předchůdci žalovaného vůči žalobcům a jich předchůdcům, poněvadž schází průjev souhlasu druhého smluvní strany (§ 861. obč. z.) a právě proto, že není zákonitých náležitostí, aby se za to mělo, že mezi předchůdci sporných stran došlo k smlouvě o hradění zahrad po levé straně, nelze k výkladu významu a účinku vlastnických úkonů předchůdci žalovaného užití § 863. od. 2. obč. z., protože toto ustanovení, jak již jeho zařazení do kapitoly 17. svědčí, platí výhradně pro výklad vůle stran při smlouvách (srovn. nový nadpis § 861. obč. z. změna dřívějšího nadpisu šu 863. obč. z. pak § 914. obč. z.), ježto první odstavce § 860. obč. z. neznamená vlastně nic jiného než jinou formu uzavírání smlouvy (uzavírání mlčky) než výslovným projevem vůle. Z pouhého zvyku dovozovati snad vydržení nároků za-

obců a jich předchůdců proti žalovanému a jeho předchůdcům na hrazení zahrady po levé straně jest nemožno pro nedostatek podmínek §§ 312., 313., 1460., 1465. a 1471. obč. z. na straně žalobců.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobců. Zákon předpisuje v § 858. obč. z. docela určitě, že, je-li toho potřeba ve smyslu prvé věty tohoto zákonného předpisu, aby mezi dvěma sousedními pozemky byla zřízena ohrada, každý majitel jest, povinen, na pravé straně svého hlavního vchodu postarati se o potřebné uzavření svého prostranství. Odvolací soud správně vysvětlil význam místního zvyku a poukázal správně na to, že místní zvyk v K. nebyl všeobecný. Z nesporného skutkového děje vyplývá, že obmezený místní tento zvyk byl prolomen dohodou mezi žalovaným a jeho sousedem z pravé strany B., a že žalobci o všem dobře věděli. Připustil-li dále žalující jako strana vyslýchán, že již asi před 3 léty byli u soudu v T. ohledně postavení plotu a tam, že jim soudce poradil, aby se vyrovnali dle zvyklostí v obci panující, která v té příčině rozhoduje, dlužno vzhledem k tomu, že ač zvyklost tu znal, jen plot na pravé straně své zahrady opravil, za to míti, že žalobcové vykonali něco, o čemž věděli, že nebyli k tomu povinni, a nejsou proto dle § 1432. obč. z. oprávněni požadovati náhradu výloh s opravou plotu spojených. Neprávem odvolává se dovolání na dotvrzení svého názoru, že třeba přihlížeti při výkladu jednání k obyčejům a zvyklostem, na ustanovení třetího odstavce § 863. obč. z. dle znění třetí novely. Poněvadž v § 10. obč. z. se praví, že ke zvykům lze přihlížeti pouze v těch případech, ve kterých se na ně zákon odvolává, plyne z toho, že k zvykům a obyčejům třeba přihlížeti dle § 863. a 914. obč. z. pouze při jednání smluvním, aby správně byla vyložena vše smlouvajících stran. Tomu názoru dosvědčují také úřední vysvětlivky, kterými je nové znění dotyčných zákonných předpisů doprovázena. Ze skutkového děje vyplývá, že nejde o smluvní závazek mezi spornými stranami a proto všim právem založil odvolací soud svůj názor o místním zvyku v K. též na ustanovení § 10. obč. z.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Praze z II. února 1919 Rv. II. 11/19. Kyas.

Zanikl-li stát jako politický útvar, nexabrahňuje to nijak, aby vystupoval i dále jako vymáhající věřitel, pokud jde o vymáhání pohledávek již vzniklých a dále trvajících.

Bývalý c. k. erár žádal k zajištění nákladů na ošetřování za exekuci zabavením sirotčího vkladu povinného. První soudce žádanou exekucí povolil. K stížnosti povinné strany změnil rekursní soud naříkané usnesení v ten rozum, že se zamítá návrh na povolení exekuce z těchto

důvodů:

Jako vymáhající věřitel vystupuje bývalý c. k. erár; tato právnická osoba však již nepozůstává a ve prospěch jiné osoby, nežli té, která jest označena v titulu exekučním jako oprávněná osoba, může býti exekuce povolena jen tehdy, pokud se prokáže listinami veřejnými anebo veřejně ověřenými, že nárok v exekučním titulu uznaný nebo závazek v něm určitý přešel z osob tam pojmenovaných na osoby ty, jež žádají za exekuci (§ 9. ex. ř.).

Nejvyšší soud vzhověl dovolací stížnosti vymáhajícího věřitele a obnovil usnesení prvního soudu.

odůvodňuje

svůj nálezk takto:

Názor rekursním soudem projevený jest nesprávný, neboť zaměňuje způsobem nepřipustným pojem státu jako útvaru politického se jménem

státu, pokud se týče, s pojmem eráru jako správce jmění státu (§ 1472 všeob. obč. zák.). Přestal-li existovati stát jako útvar politický, není tím řečeno, že přestalo existovati i jmění jeho, toto jako souhrn majetkových práv a závazků trvá dále, a nastává cura bonorum, kterou opatřují buď bývalé orgány anebo zvláštní správové. Ohledně jmění bývalého státu rakouského — výstižněji řečeno souhrnu království a zemí v říšské radě zastoupených, po případě, jde-li o záležitosti společné, mocnářství rakousko-uherského — jest notorické, že existují likvidační orgány, jimž až do rozdělení jmění mezi státy nové přísluší správa jmění bývalého státu. Poněvadž se nejedná o nabytí nového jmění, nýbrž jen o zajištění pohledávky stávající, jest exekuční návrh oprávněn.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 25. února 1919. č. s. jedn. R II 18/19.)

Na příslušnicích státu Polského nelze žádati jistoty pro útraty procesní.

K návrhu žalovaného uložil soud prvé stolice ve smyslu § 57. c. ř. s. žalobci, jenž jest obchodníkem v Haliči, aby složil jistotu pro útraty procesní. Rekursní soud vyhověl stížnosti žalobcově a zamítl návrh žalovaného, aby žalobci bylo uloženo složití zmíněnou jistotu, ježto nehledě k tomu, že nebyly ani na přetřes uvedeny ani zjištěny okolnosti vytknuté v odst. 2., § 57. c. ř. s., bylo sděleno k dotazu po rozumu posledního odstavce § 57. c. ř. s. učiněnému přípisem ministersva spravedlnosti ze dne 31. prosince 1918, č. 1708, že ministerstvu není známo, že by soudy polské požadovaly v Polsku na státních občanech československých jistotu pro útraty procesní dle § 57. c. ř. s., pročež nelze uložiti složení této jistoty ani příslušníkům státu Polského u zdejších soudů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti žalovaného,
neboť:

dle sdělení úřadu k tomu povolánoho nelze pochybovati o tom, že stát, jehož jest žalobce příslušníkem, nežádá na tuzemcích žalobní jistoty, takže není příčiny, aby se s ohledem na obdobně použitý předpis § 57. č. 1 c. ř. s. tuzemské soudy vůči oněm příslušníkům jinak zachovaly.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. února 1919. č. j. R I 75/19.)

Československý stát není vázán Haagskou konvencí ze dne 14. listopadu 1896, č. s. ř. z. z roku 1899, případně ze dne 17. července 1905, č. s. ř. z. z roku 1909, která neplatí pro jeho území.

V mezisporu o složení jistoty pro náklady rozepře usnesl se k návrhu žalované strany soud prvé stolice, že obnos 2000 K žalující stranou na hotovosti složený se přijímá k soudu jako jistota pro náklady procesní, ježto:

1. strana žalující neprokázala svého tvrzení, že by měla v obvodu československé republiky jmění uvedené v §u 57. č. s. a ježto

2. žalující strana nemůže se dovolávati ustanovení Haagské konvence ze dne 17. července 1905, č. s. ř. z. z roku 1909, protože tato konvence se nevztahuje na občany československé republiky, která k této smlouvě nepřistoupila a ježto žalující strana ani netvrdila, že by byla československá republika snad uzavřela s Německem (pokud se týče se Saskem) smlouvu, kterou by byla založena vzájemnost v §u 57. č. I., c. ř. s. zmíněná. Zároveň vyslovil soud prvé stolice, že v jednání prvního roku bude pokračovat.

čováno, až jeho usnesení nabude moci práva, jelikož žalující strana sice jistotu prozatím složila, avšak výslovně trvá na tom, že k tomu povinná není. —

Soud rekursní vyhověl stížnosti žalující strany a zamítl návrh žalované strany na složení jistoty pro náklady procesní žalující stranou s tím, že se ukládá soudu prvé stolice, aby v žalobě dále po zákonu jednal, jakmile usnesení rekursního soudu nabude právní moci.

D ů v o d y :

Dle §u 57., odst. 1., c. ř. s. a Haagské konvence nelze žalující straně ukládati, aby dala žalované straně jistotu pro náklady na rozepři. Konvence ta nepozbyla účinnosti tím, že území nynější československé republiky se podařilo, vymanit se ze semknutí s ostatními zeměmi bývalého rakousko-uherského mocnářství a domoci se zase své bývalé státní výsosti a samostatnosti. Bylot při jednání o Haagské konvenci jako tehdejší podstatná součást bývalého rakousko-uherského mocnářství spolu súčastněno, pro docelení úmluvy mezi bývalým mocnářstvím a říší Německou byly směrodatnými těsný právní styk a obdobné hospodářské poměry obou smluvních říší a rozčlánkováním bývalého mocnářství v jeho prvotní dějinné součástky a změnou vládní formy ve výsostněm nyní území československé republiky nezměnily se poměry směrodatné při uzavírání Haagské konvence tak, že by konvenci tu buďsi dle jejího obsahu, buďsi dle jejího účelu slušelo v poměru československé republiky k říši Německé považovati za rozvázání. Názoru, že rozpadnutím se bývalého rakousko-uherského mocnářství odpadla jedna ze smluvních stran a tím konvence byla zvrácena, přísvědčiti nelze. Dějinné součásti bývalého mocnářství trvají nadále, třebaže žijí nyní životem samostatným a na sobě nezávislým. Tato změna mohla by se případně dotýkati otázky, zda ta která smluvní strana jest oprávněna Haagskou konvenci vypověděti. Touto otázkou se však tu nelze a není ani třeba zabývati, poněvadž konvence dosud žádnou stranou vypovězena nebyla.

Do usnesení rekursního soudu stěžovaly si jak strana žalovaná, tak strana žalující. Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu žalované strany, změnil usnesení rekursního soudu, pokud bylo žalovanou stranou potíráno, tudíž ve věci týkající se zamítnutí návrhu této strany, aby její odpůrce složil jistotu pro náklady procesní, a obnovil v tomto směru usnesení soudu prvé stolice.

Dovolací rekurs strany žalující byl odmítnut.

Odůvodnění:

I. K dovolacímu rekursu žalované strany:

Dle § 57. c. ř. s. jest zpravidla cizozemec, který v území civilního soudního řádu vystupuje jako žalobce, povinen, aby dal žalovanému k jeho žádosti jistotu pro náklady procesní, ačli státními smlouvami není ustanoveno něco jiného. Dle Haagské konvence, kterou jsou vázány též říše Německá a bývalé mocnářství rakousko-uherské, jsou příslušníci obou uvedených států navzájem sprostěni povinnosti této. Z toho a v úvaze, že území nynější československé republiky jest podstatnou součástí bývalého mocnářství rakousko-uherského a že rozčlánkováním tohoto mocnářství v jeho prvotní dějinné součástky a změnou vládní formy ve výsostněm nyní území československé republiky nezměnily se poměry směrodatné při uzavírání Haagské konvence, usuzuje soud rekursní, že Haagskou konvencí jest vázána též nově se utvořivší československá republika. Názoru tomu nelze po jeho mylnost přísvědčiti. Zákon ze dne 28. října 1918 o zřízení samostatného státu československého, čís. 11 sb. zák. a nař., vyslovil sice ve svém čl. 2., že veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti; nemínil tím ale nikterak současně vysloviti

že zůstávají v platnosti také mezinárodní smlouvy oně říše (rakouské), z které právě ony zemské a říšské zákony a nařízení byly převzaty, třebaž by ony smlouvy dle předpisu § 3. vš. obč. zák. a § 1. zákona ze dne 10. června 1869, ř. z. čís. 113 byly vyhlášeny v říšském zákoníku. V odpor vzaté usnesení trpí, jak stěžovatelka správně vytýká, tou vadou, že zaměňuje území nějakého státu za stát samý a že nevyvozuje důsledků povstatých vznikem státu (republiky) československého, jemuž přísluší státní výsost a samostatnost. Haagská konvence ze dne 14. listopadu 1896, čís. 85 ř. z. z roku 1899, pokud se týče, ze dne 17. července 1905, čís. 60 ř. z. z roku 1909 jest státní smlouva, uzavřená mezi říší Německou a mezi mocnářstvím rakousko-uherským. Trvání státních smluv jest podmíněno trváním států samých, které právě onu smlouvu uzavřely. Zánikem kteréhokoli státu smlouvu uzavřevšího, tedy jedné smluvní strany, nastává sám sebou i zánik té které státní smlouvy, poněvadž mezinárodní právo nezná nějakého přestupu (sukcesse) práv a povinností samostatného státu po jeho zániku na stát jiný, který vznikne na území neb na části území onoho zaniklého státu. Takový nově vzniklý stát jest subjektem jiným, samostatným a jmenovitě zde od zaniklého nezávislým. Zaniknutím státu rakouského (případně mocnářství rakousko-uherského) zanikly též smlouvy státní jiným státem s ním uzavřené a nepřecházejí tudíž práva a povinnosti ze smlouvy té vzniklé na nově utvořený samostatný a výsostní suverení stát československé republiky, na části území zaniklého státu rakousko-uherského vzniklý. Žalobci jako příslušníku říše německé nelze se tudíž dovolávat Haagské konvence a to tím méně, když ani stát československý ani říše německá dosud neprohlásily, že mezi sebou navzájem onu státní smlouvu t. j. Haagskou konvenci pro sebe za závaznou uznávají. Slušelo proto dovolacímu rekursu strany žalované jako důvodnému vyhověti, v odpor vzaté usnesení změnití a usnesení prvního soudce obnoviti.

2. K dovolacímu rekursu žalující strany:

Dovolací rekurs žalující strany potírá onu část usnesení soudu rekursního, kterým vysloveno bylo, že ve sporném řízení pokračováno býti má teprve po jeho právoplatnosti. Ve směru tom sluší ale uvážiti, že podobný dodatek pojal již soudce prvý do svého usnesení, aniž byl v odpor vzat. Nabytí tudíž moci práva. Změnou rekursního usnesení nepozbyl tento samostatný dodatek své moci; ostatně jest vytknouti, že ve stejném smyslu rozhodl. také soudce druhý, pojav opětně onu doložku, takže tato se stala usnesením právoplatným, jemuž vedle § 528. c. ř. s. odporovati nelze. Nehledě k tomu jest otázka dotýčná po usnesení soudu nejvyššího nyní bezpředmětnou. Byl tedy tento dovolací rekurs jako nepřipustný odmítnut (§§ 523., 526., odst. 2. c. ř. s.).

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. února 1919, čís. jedn. R I 41/19.)
Dr. Smítek.

K výkladu § 235. c. ř. s.

V rozepři E. S. proti C. S. a A. S. o rozdělení spoluvlastnictví změnila žalobkyně za sporu prosbu žalobní, že spoluvlastnictví k $\frac{1}{2}$ lánu, č. p. 33 a pozemkům jemu přikatastrovaným v O., jenž z polovice jest připsán E. S. a z polovice C. S. a A. S. z různých listin se zrušuje »veřejnou dražbou po rozumu § 352. ex. ř.« v ten rozum, že spoluvlastnictví toto se zrušuje dle § 351. ex. ř.«.

Soud I. stolice změnu tuto nepřipustil, přes to že nebyl děj žalobní změněn z toho důvodu, že by jednání vzhledem k této změně vyžadovalo doplnění; žalující strana nepředložila totiž žádných plánů, neudala, které pozemky k půllánu patřící by mohly býti fysicky rozděleny a které by spolumajitelé mohli převzítí v celku.

Rekursní soud stížnosti žalobkyně do tohoto usnesení vyhověl, usnesení naříkané změnil a změnu žalobní prosby žalující stranou navrhouvanou připustil.

Odůvodnění:

Dle ustanovení § 235. odst. 4. c. ř. s. není žádnou změnou žaloby, žádá-li žalující strana beze změny žalobního důvodu místo původního předmětu předmět jiný. V případě tomto navrhla strana žalující, opírajíc se o své spoluvlastnictví k nemovitostem ve své žalobě proti žalovaným původně rozdělení společných nemovitostí sondním prodejem dle § 352. ex. ř., kdežto nyní setkavši se s odporem žalovaných žádá rozdělení jich fysickou dělbou dle § 351. ex. ř.

Poněvadž právní důvod žaloby zůstal týž, a žalující domáhá se v obou případech rozdělení věci společné, nejdě tu ani o změnu předmětu žalobního; neboť provedení rozdělení společných nemovitostí v obou případech jest věcí soudu exekučního podle toho, jak v rozsudku, jenž bude titulem exekučním, bude vysloveno, že bylo povoleno jejich fysické rozdělení nebo soudní jich prodej.

Leč kdyby se i za to mělo, že žalující strana navrhuje rozdělení společných nemovitostí dle § 352. ex. ř. fysickou dělbou místo jejich soudním prodejem dle § 352. ex. ř., žádá jiný předmět, nelze přece mluvit o změně žaloby ve smyslu § 235. c. ř. s. odst. 1—5. Ta jest tu jen tehdy, byli-li změněn důvod žaloby nebo byla-li žalobní prosba rozšířena. Jen v těchto případech je změna žaloby po zahájení sporu přípustná buď se svolením strany žalované, nebo bylo-li odepřeno, se svolením soudu, který nemusí jí připustiti, nutno-li se z ní obávati značného stížení nebo průtahu jednání. Naproti tomu může strana žalující žádati vždy jiný předmět místo předmětu původního a nebyl-li změněn při tom důvod žaloby, respektive nebyla-li žalobní prosba tím rozšířena, není k tomu třeba ani svolení strany žalované ani povolení soudu.

Tomuto výkladu nasvědčuje i tendence citovaného zákonného ustanovení, jímž má býti jednak zabráněno zbytečným sporům incidenčním, jednak má býti postaráno o to, aby posavadní práce jak stran tak soudu, vynaložená k řešení sporu, nepřišla na zmar.

Nejvyšší soud rekursní reviznímu nevyhověl z těchto

důvodů:

Spornou otázku, zda žalobce změnou žalobní prosby změnil též žalobu, dlužno zodpověděti záporně, poněvadž důvod žaloby zůstal beze změny.

»Žalobní důvod« ve smyslu § 235. c. ř. s. nezáleží ani v pouhé prosbě žalobní, aniž také v údajích žaloby samých, ježto by jinak odst. 4. citovaného paragrafu nemohl předpokládati, že jest možno beze změny žalobního důvodu změnit, doplniti a opravit skutkové údaje žaloby, nebo místo původně požadovaného předmětu žádati předmět jiný. Za žalobní důvod nutno pokládati právní základ nároku, tedy právní poměr, který jest nároku podkladem. Nemusí býti žalobcem označen co do právní stránky nebo správně pojmenován; musí býti však v žalobě tvrzen, a to v té formě, že ze skutkových údajů žaloby za správného použití hmotných zásad právních, jež se na ně hodí, plyne správnost žalobní prosby. Co jest v konkrétním případě důvodem žalobním, jest podle toho otázkou práva hmotného.

Při sporech o rozdělení společných nemovitostí má sice podle ustanovení §. 351. a 352. ex. ř. rozsudek žalobě vyhovující zníti buď na hmotně, tělesně rozdělení nebo na zcizení, jako podklad pro dělení hodnoty. Leč z této náležitosti právotvorného rozsudku neplyne ještě, že dělitelnost aneb nemožnost dělení náleží k důvodu žalobnímu. Neboť důvod nároku záleží vždy jen v právu na rozdělení společné věci, kteráž přísluší spoluvlastní-

kům pode § 830. obč. z.; co sahá dále, týká se jen způsobu provedení tohoto nároku. Soudcovský výrok o tom není ve skutečnosti ničím jiným, než poukazem exekučnímu soudci a nemůže na pravé podstatě důvodu nároku nic změnit.

Správnost této úvahy plyne také z toho, že jsou četné právní poměry, kteréž podle okolností připouštějí žalobní prosby různého druhu a že by, kdyby se tyto okolnosti chtěly pojmati do důvodu žalobního, zákonně dovolení požadovati místo původně žádaného předmětu předmět jiný mohlo míti platnost jen při nárocích, které byly předem alternativními, obmezení to, jež by nebylo lze uvéstí v soulad ani se slovním zněním, ani s tendencí zákona. Rekursní soud prohlásil podle toho právem, že tu není změny žalobního důvodu.

Podotknuto budiž jen, že změnu žalobní prosby bylo připustiti také již podle § 235. odst. 3. c. ř. s. Z předpisů zákona o dělení vychází na jevo, že dělení hmotné má býti pravidlem, a že rozdělení hodnoty jest jen výjimkou, přípustnou za určitých podmínek. Podle toho vyhověl ten, kdo žaluje, o rozdělení, žádá-li dělení hmotné, své povinnosti opodstatnití žalobu úplně, prokáže-li skutečnost spoluvlastnictví a po případě velikost svého podílu; nějakých důkazů o možnosti dělení prováděti nemusí, a jest věci žalovaného, aby, pokládá-li dělení hmotné za nemožné, to namítal a prokázal. Nevznese-li se žádná taková námitka, musí soud — pokud se tomu nepříčí zákony, týkající se dělení — bez dalšího vysloviti dělení hmotné. Ukáže-li se v řízení exekučním, že dělení vede ke značnému snížení hodnoty, musí se strany s tím spokojiti, ježto bylo by bývalo jejich věcí, aby to byly uvedly před soudem procesním. V našem případě žádají obě strany, aby rozdělení, pokud bude vůbec povoleno, se provedlo dělením hmotným. Podle toho, co bylo shora řečeno, nebylo tedy třeba se od změny žalobní prosby obávati nějakého ztížení nebo průtahu, nýbrž bylo naopak lze očekávati, že jednání bude zjednodušeno.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 4. června 1918. č. j. R III. 68/18.)

—rcn—

Usnesení zjištění důkazu povolujícím nelze vůbec odporovati (§ 386. odst. 4. c. ř. s.). K zmatečné stížnosti musí soud vyšší přihlížeti jen tehdy, vyřizuje-li opravný prostředek formelně přípustný (§ 42. j. n.).

Prvý soudce zamítl návrh na zjištění důkazu výsledkem svědků jednak pro nedostatek podmínek § 384. c. ř. s. jednak proto, že jedná se o rozhodnutí otázky, je-li cesta v návrhu blíže popsaná veřejnou čili nic. K rozhodnutí této zásadní otázky jsou povolány správní úřady nikoli soudy. O této otázce jest již zahájeno řízení u okresního hejmanství v T., jež od 1904 není rozhodnuto. Byl by tedy výslech svědků u soudu zmatečný (§ 42. j. n.)

Stížnosti navrhovatelově vyhověl rekursní soud, změniv původní usnesení a nařídív výslech svědků prvním soudcem. Z návrhu na pojištění důkazů je zřejmo, že navrhovatel chce užiti důkazů ve sporu s obcí B. o tom, že jí přísluší právo vozni cesty přes pozemky, jež jsou dle jeho tvrzení jenmu knihovně připsány a jeho soukromým vlastnictvím. Bude se tedy v zamýšleném sporu jednati o otázku čistě soukromoprávní (actio negatoria). Na tom nic nemění, bude-li ve sporu namítáno, že dotyčná cesta jest veřejná a přijde-li v zamýšleném sporu i tato otázka na přetřes. Tato okolnost mohla by případně vésti toliko k přerušení řízení, čím by výslech svědků v zahájeném sporu byl do budoucna posunut, jelikož oba svědci jsou značného stáří a nějakého blízkého a hrozícího nebezpečí. § 384. c. ř. s. ne-

vyzáduje, stačí, že jest se obávati, že by navrhovatel jinak mohl přijíti o průvodní prostředek. Taková obava jest vzhledem k vysokému věku svědků oprávněna.

Obec B. uplatňovala v revisní stížnosti mimo jiné, že zajištění důkazů jest přípustno pod zmatečností řízení jen pro spor, příslušný před řádné soudy, nikoli ku př. před soud úrazový (roz. 9./1. 1894 Gl. U. 14.978) nebo poplatkové řízení (roz. 16./8. 1898, č. 11.834, Právník 1899).

Nejvyšší soud odmítl dovolací stížnost jako nepřipustnou.

D ů v o d y :

Dle § 386. od. 4. c. ř. s. nemůže usnesení, vyhovující návrhu na povolení pojištění důkazů v odpor vzato býti opravným prostředkem. Zákon nerozeznává, povolil-li pojištění důkazů soud první stolice či teprve druhé. Tu povolil pojištění důkazů soud rekursní, změniv usnesení prvního soudu. Dovolací rekurs jest tedy nepřipustný. Nelze přisvědčiti názoru, projevenému v dovolacím rekursu, že jest stížnost přípustná přes poslední odstavec § 386. c. ř. s., poněvadž prý jde o otázku zmatečností povoleného řízení, k níž má přihlídnouti dle § 42. j. n. i vyšší soud v každém stadiu řízení. Jest ovšem pravda, že k zmatečnosti sluší přihlídnouti i vyššímu soudu, to však předpokládá vždy, že vyšší soud o zmatečnosti nabude vědomosti, vyřizuje opravný prostředek formelně přípustný. Není-li takového dle zákona přípustného opravného prostředku, odňata jest tím vyššímu soudu možnost, obírat se věcí samou i nelze již zmatečnost řízení, byť byla nastala, napraviti. Zde jest tomu tak; soud třetí stolice shledav, že dovolací rekurs jest dle § 386. od. 4. c. ř. s. nepřipustný, musil jej odmítnouti a neměl již po zákonu možnost, aby zkoumal, je-li řízení zmatečné čili nikoli.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Praze z 12. února 1919,
R II. 14/19. Kyas.

Vliv prozatímného opatření zákazem doručení usnesení o poznamenaném pořadí knihovním zamýšleného zcizení na vklad práva vlastnického v pořadí poznamenaném.

F. P. koupil od říšského Němce R. W. v Německu bez formy, ústně nějaké v bývalém rakouském Slezsku ležící pozemky, uvázal se v jich držení, zaplatil polovici tržové ceny jako závdavek a držel a užíval jich téměř po dva roky. Vkladní listina měla býti u rakouského notáře podepsána a ověřena, leč protahoval to prodávatel z počátku bez úmyslu, později schválně.

Kupitel žaloval proto R. W., aby dodržel kupní smlouvu a vydal mu listinu ku vkladu práva vlastnického a navrhoval současně vydání prozatímného opatření, jímž se žalovanému zakazuje zciziti, zatížití a zastaviti sporné pozemky a v knize pozemkové tento zákaz poznamenává. Prozatímné opatření bylo povoleno a nabylo moci práva.

Hodinu před podáním žaloby zmíněné zažádal R. W., jako posavadní vlastník knihovni, podle §. 53. kn. z., aby mu byla povolena poznámka pořadí pro zamýšlený prodej pozemků shora zmíněných a aby usnesení knihovni bylo doručeno k ruce B. & H. Žalovaný prodal totiž mezi tím před podáním žaloby tytéž pozemky ještě jednou společnosti B. & H. Stav knihovni byl tedy předem poznámka pořadí pro zamýšlený prodej a teprve bezprostředně za ní poznámka zákazu pozemky ty zciziti, zatížití a zastaviti. Žalobce věděl, že by za tohoto stavu musel uhnouti se svým věcným nárokem pozdějšímu nabyvateli pozemků a podal proto téhož dne návrh na vydání dalšího opatření prozatímného:

1. soudní obstavkou tržové ceny vůči společnosti B. & H. a
2. zákazem daným oddělení knih pozemkových soudu procesního,

ienž byl současně soudem knihovním, aby žalovanému, společnosti B. & H. nebo vůbec nějaké osobě žalovaným pojmenované nebylo doručeno usnesení o poznámce pořadí, kterýmž společnost B. & H. před žalobcem věcného práva mohla nabýti.

K návrhu tomu povolil soud první stolice prozatímné opatření toto v ten rozum, že 1. zapověděl prodávateli R. W., aby nedisponoval o své pohledávce z kupní smlouvy, zvláště aby jí ani celou ani částečně nevybral; dále zakázal společnosti B. & H., aby nevyplácela této pohledávky až na další nařízení soudní a aby ohledně jí nic nepodnikla, co by exekuci zmařiti nebo ztížiti mohlo;

2. odvolal doručení usnesení knihovního o poznámce pořadí pro zamýšlený prodej sporných pozemků společnosti B. & H.

Do této druhé části prozatímného opatření (odvolání doručení) vznesl jak R. W. tak i společnost B. & H. stížnost, již nebylo vyhověno a prozatímné opatření bylo potvrzeno s tou opravou, že bylo zapověděno oddělení knih pozemkových, aby nedoručilo vyhotovené usnesení o povolené poznámce zamýšleného prodeje sporné reality žalovanému nebo jiné osobě jím pojmenované.

O d ů v o d n ě n ě i :

Žalobce, aby čelil zmaření účinku prvního opatření prozatímného poznámkou pořadí žalovanému povolenou, podal návrh na další opatření prozatímné a jelikož takto může býti povolené opatření prozatímné vydáním zákazu zcizení v právu udrženo a s účinkem provedeno, vyhověl prvnímu soudce plným právem návrhu žalobcovu; při tom ovšem nesprávně použil dle zákazu oddělení knih pozemkových, aby vyhotovení usnesení toho nebylo ani žalobci, ani jiné osobě jím pojmenované doručeno. Prvému soudci asi toto tanulo na myšli, pročez bylo prozatímné opatření v tomto směru opraveno.

Jelikož neběží tu o peněžní pohledávku, nýbrž o nárok jiného druhu a prostředky zajišťovací v § 382. ex. ř. jsou uvedeny jen příkladno, mohou i jiné, než v §. tomto uvedené, prostředky a opatření zařizena býti, jež vedou k zajištění tohoto nároku a se řídí jakostí nebezpečí, jež má býti odvráceno, a jež tak různé mohou býti jako hrozící nebezpečí. Aby vydaný zákaz nezcižiti nemovitost ve své podstatě a s právním účinkem byl udržen, jest takovým prostředkem zajišťovacím zase zákaz udělený oddělení knih pozemkových, aby nebylo vyhotovené usnesení poznámku pořadí povolující žalovanému nebo jiné osobě jím pojmenované doručeno, aby nemohl žalovaný — vymoha si vtělení zcizení v pořadí poznámky, což by se jen mohlo státi, kdyby předložil toto usnesení — provésti výmaz zákazu zcizení. Jeť žadatel oprávněn žádati, aby mu usnesení na jeho žádost vydané bylo doručeno, může však toto právo, rovněž jako každé právo jiné, dotčeno býti prozatímným opatřením a zadrženo býti ve své účinnosti.

O právu, jehož osoba jiná, v tomto případě B. & H. byla nabyta, nelze tu mluviti; vždyť jen žalovaný žádal jako vlastník nemovitosti o poznámkou zamýšleného zcizení a společnost B. & H. označil pouze za příjemkyni spisů, pokud se týče za plnomocnici při doručení a tudíž vůbec není legitimována stěžovati si.

V případě, že by byl žalovaný zmíněné společnosti sporné nemovitosti již prodal, nemůže toto zcizení před knihovním vkladem ía venek žádných účinků právních jeviti, ostatně žalovaný oznámil soudu knihovnímu toliko, že zamýšlí nemovitosti zciziti a tomuto úmyslu, jenž se přiči zákazu zcizení, má býti nařikáným opatřením prozatímným čeleno. Neběží tedy o vsahování do práv osoby jiné, nýbrž jen o právní poměr mezi žalobcem a žalovaným a o zajištění práva jedné ze stran vůči straně jiné.

Zatím, a to již za několik dní po podání žaloby F. P., zazádala společnost B. & H. — jak se žalobce obával — o vklad práva vlastnického k nemovitostem sporným v pořadí shora zmíněné poznámky, předkládající kupní smlouvu se žalovaným R. W. ujednanou a uvádějící za příčinou, aby nabyla pořadí R. W. povoleného, na něž bylo vydáno prozatímné opatření, že beztak usnesení ono leží u soudu.

K návrhu tomuto poznamenala I. stolice dle § 88. odst. 3. kn. z. žádost společnosti B. & H. o vklad práva vlastnického k nemovitostem, o něž jde, jelikož originál usnesení o povoleném pořadí nebyl dle § 56. kn. z. předložen a doručení jeho bylo zadrženo, ustanovivší navrhovatelce k předložení usnesení toho dle § 88. odst. 4. kn. z. lhůtu 4 měsíců, t. i. do 16. listopadu 1913.

Analogicky použití ustanovení § 87. odst. 2. kn. z. bylo nemožno, jelikož dle citovaného usnesení nebylo v moci navrhovatelky, aby volně nakládala oním usnesením a jelikož bylo volnost dispozice po rozumu § 56. kn. z. — zvláště když usnesení nemusí obsahovati osobu, v jejíž prospěch bylo vydáno, a skutečná dispozice usnesením tím teprve založí legitimaci navrhovatelky — za podstatný předpoklad vkladu považovati.

Do usnesení tohoto vznesli jak žalobce, tak i společnost B. & H. stížnosti, jimž bylo částečně vyhověno a naříkané usnesení změněno v ten rozum, že byl povolen ku sporným nemovitostem vklad práva vlastnického v běž. pořadí, kdežto žádost o vklad v pořadí poznámky byla zamítnuta.

D ů v o d y :

Abyste právo vlastnické v pořadí poznámky zamýšleného prodeje mohlo býti vtčeno, jest dle § 56. kn. z. nezbytně třeba, aby předloženo bylo usnesení tuto poznámku povolující ve lhůtě § 55. kn. z. stanovené a nutno vklad na usnesení tomto poznamenati. Tomuto předpisu však společnost B. & H. nevyhověla a také vyhověti nemohla, jelikož bylo doručení usnesení toho zakázáno. Žadatelka nemůže se dovolávati toho, že usnesení o poznámku pořadí jest u soudu I. stolice. Vždyť knihovní soudce musí vydaný zákaz respektovati a nemůže na usnesení, jež nebylo návrhu připojeno a jeho účinnost byla prozatímným opatřením zadržena, vzíti zřetel, to tím méně, jelikož by se tím při řádném vyřízení žádosti prozatímné opatření obcházel a jeho trvání a účinek by se zrušil. Vyloučeno jest analogicky použití § 83. kn. z. jednak proto, že toto ustanovení zákonně vyžaduje, aby opis listiny originální byl přiložen, žadatelka však opis neb ověřený opis usnesení o povolené poznámce pořadí nemůže předložiti, jednak že výjimečné ustanovení o poznámce pořadí nepřipouští, aby § 88. kn. z. byl analogicky použit.

Povolení lhůty 4 měsíců k tomu, aby usnesení to bylo předloženo, přiči se však rovněž ustanovení §§ 55., 56. kn. z., jelikož i předložení usnesení tohoto vázáno jest lhůtou § 55. kn. z. a prodloužení této lhůty dle § 88. odst. 4. kn. z. jest nepřipustné.

Na rekurs F. P. muselo usnesení naříkané v ten rozum býti změněno, že žádost o vklad práva vlastnického v pořadí povolené poznámky zamýšleného zcizení se zamítá a společnost B. & H. se svým rekuresem poukazuje na shora uvedené úvahy.

Jelikož vlastník nemovitostí přes zákaz zcizení nemovitost tuto dobrovolně společností B. & H. prodal, nemůže v tom, že bylo prozatímné opatření vydáním zákazu zcizení vymoženo, býti spatřována překážka, aby nebyl povolen žádaný vklad práva vlastnického v běžném pořadí; neboť dle § 384. odst. 3. ex. ř. tvoří dobrovolný prodej vůči straně ohrožené jen tenkrát právo, když zákaz jako prozatímné opatření vydaný byl zrušen a může tudíž dobrovolné zcizení i po poznámce zákazu do knih býti zapísáno. —

Bylo tudíž vzhledem k tomu, že knihovní žádost ustanovením § 94. kn. z. vyhovovala dle § 95. odst. 1. kn. z. rekursu společnosti částečně vyhověti v tén způsob, že povolen byl vklad v pořadí běžném.

Revisnímu rekursu společnosti B. & H. nejvyšší soud nevyhověl

D ů v o d y :

Pokud stěžovatelka odepírá knihovnímu soudci oprávnění, aby re-spektoval zákaz ve zmíněném shora opatření prozatímním, předestírá se jí, že neuvádí onoho ustanovení zákonného, dle něhož by knihovní soudce nemusel bráti zřetel na zákaz takový. Zvláště se nemůže z § 126. kn. z. dovozovati, že jest její názor oprávněn, neboť toto ustanovení nedopouští, aby knihovní soudce sám změnil usnesení knihovní, nedotýká se však také nikterak otázky, smí-li doručení knihovního usnesení přes prozatímné opatření jiným soudcem vydané provedeno býti.

Rovněž nevdá předpisy o doručování § 122. kn. z. a nn. instrukce, aby bylo vyhověno zmíněnému zakazu, jelikož otázku, je-li zákaz tento se zřetelem na tyto předpisy jako prozatímné opatření přípustný, dlužno soudem povolujícím, pokud se týče pořadem instancí soudem vyšším rozhodnouti. Proti uposlechnutí zakazu bylo by tím méně překážky, ježto v době vydání zakazu nebyla tím dotčena knihovní práva osob jiných. Všeobecně ostatně nutno podotknouti, že soudcovských zákazů, pokud nebyly pořadem stolic zrušeny musí se uposlechnouti a to tím spíše soudem samým, kterémuž zákaz byl vydán.

Jelikož zmíněné opatření prozatímné bylo rekursním soudem potvrzeno, nemůže se více vzíti na přetřes otázka, bylo-li vydání jeho oprávněno. Žadatelka nemohla předložit usnesení poznámku povolující se žádosti o vklad vlastnického práva a nemohlo tedy se zřetelem na singulární normu § 56. kn. z., dle níž nezbytno jest předložit usnesení se žádostí o vklad vlastnictví, má-li býti dosaženo vkladu v pořadí poznámky zamýšleného prodeje, návrhu dotyčnému býti vyhověno. Vždyť právě speciální ustanovení § 53. a nn. kn. z. vylučují, že by se směla žadatelka spokojiti s poukazem, že usnesení o pořadí leží ve spisech knihovních. Ustanovení tato předpokládají, jak prvý soudce případně poznamenal, volnost dispozice usnesením, jež však jest odňata zákazem doručení.

Domnívá-li se dovoatelka, že zákaz zcizení v knihách pozemkových poznamenaný nemohl býti na překážku převodu práva vlastnického na žadatelku, jelikož byla kupní smlouva dříve dojednána, než nastala účinnost zakazu zcizení, tu přehlíží stěžovatelka, že otázka, je-li zákaz zcizení vůči kupní smlouvě bez účinku, může býti jediné pořadem práva rozhodnuta a že tedy návrh na výmaz zakazu zcizení pro nedostatek podmínek k tomu nutných a knihovním zákonem předepsaných jest neodůvodněn.*)

(Rozh. nejv. soudu ve Vídni ze dne ? 1913, č. j. ?.)

*) Poznámka zasílatele: Podobně s hořejším opatřením prozatímním analogické opatření cituje Rintelen ve své monografii, »Die einstweilige Verfügung«, jež povolil zem. soud vídeňský dne 13. ledna 1902, uváděje: Der Gegner der »gefährdeten Partei« hatte, anscheinend um den Anspruch derselben aus einem Tauschvertrage zu vereiteln, um die Anmerkung der Rangordnung der Liegenschaft oder die Aufnahme eines Darlehens angesucht. Diese Anmerkung war bereits bewilligt worden, der Bescheid aber noch nicht herausgegeben. Das Landesgericht bewilligte neben der Erlassung eines Belastungs- und Veräußerungsverbotbes noch die gerichtliche Zurückhaltung und Verwahrung des die Anmerkung bewilligenden Bescheides, um den Eigentümer auch noch an der Vornahme einer verbotswidrigen Veräußerung oder Belastung zu hindern.«

Poplatky přisouzené notáři jako soudnímu komisaři za úkony v pozůstalostním řízení jsou útratami po rozumu § 14., odst. 2. cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.

Rekursní soud vyhověl stížnosti dědicově do usnesení prvního soudu a snížil poplatky první stolicí notáři jako soudnímu komisaři v pozůstalostním řízení příkmuté. Nejvyšší soud odmítl dovolací stížnost notářovu jako nepřipustnou z těchto

d ů v o d ů :

Dovolací stížnost jest nepřipustna dle §u 14., odst. 2. cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 ř. z. č. 208, jelikož čelí proti rozhodnutí soudu druhé stolice o útratách.

Že poplatky přisouzené notáři jako soudnímu komisaři za úkony v pozůstalostním řízení jsou útratami po rozumu řečeného §u 14., odst. 2., vysvětlá z §§ů 111. až 113. a 280. cit. cis. patentu a z nadpisu k nim, kdež tyto poplatky pojmenovány jsou výslovně útratami.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 5. února 1919, č. j. R I. 42/19.) —k.

Trestným není dle §§ 185., 186 lit. a tr. z., kdo xví o původu výhry po skončené hře, po té, když byl již vyhrál peníze jiným spoluhráčem zpronevěřené.

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku nalézacího soudu první stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinným účastenstvím na zpronevěření v §§ 185., 186., lit. a) tr. z. naznačeným, zrušil naříkaný rozsudek jako zmatečný a sprostil dle § 259., č. 3. tr. z. stěžovatele obžaloby vznesené naň pro zmíněný zločin, jehož se prý dopustil tím, že věc zpronevěřenou, totiž obnos nejvýše 30 K z obnosu 460 K, jiným pachatelem mistru tohoto zpronevěřeného, ukryl anebo na sebe převedl, ač mu z toho, co věc činí, nebo z její hodnoty bylo povědomo, že bylo zpronevěření spácháno způsobem takovým, kterýž je činí zločinem.

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatku § 281., č. 5. a 9. lit. a) tr. ř., z nichž první byl vyřízen již v sezení neveřejném, takže zbývá v soudním roku dle § 286. tr. ř. nařízeném ještě přezkoumatí rozsudek s hlediska důvodu zmatku § 281., č. 9. lit. a) tr. ř. Při tom nutno zrušovacímu soudu vycházeti z onoho skutkového děje, jež pokládá nalézací soud první stolice za zjištěný. Předpokládajíc, že obžalovaný věděl, že byla známému mu X. Y. jeho mistrem svěřena větší částka peněz, a že přes to jej nutil do hry v karty za tyto cizí peníze, vzneslo stání zasupitelství na stěžovatele ve smyslu §§ 5., 185., 186., lit. a) tr. z. Naproti tomu nalézací soud nížadně spoluviny na straně obžalovaného neshledal. Vyznačuje-li tento předpoklad první stolice nejlépe stanovisko, jež zaujímá ohledně otázky zavínění obžalovaného, možno v souvislosti s tímto předpokladem vyčísti z rozhodovacích důvodů naříkaného rozsudku jen tolik, že stěžovatel zvěděl teprve po hře, že peníze známým jeho, X. Y., prohrané nalezly jeho mistru, a že si je přes to podržel. Porovná-li se se zákonem tento skutkový děj, jež pokládá nalézací soud za prokázaný, přicházejí v úvahu toliko dva ze tří způsobů spáchání zločinu účastenství na zpronevěře, totiž převedení na se a ukrývání věci zpronevěřené. Trestní zákon obou těchto pojmů nijak nestanoví a nevymezuje; nutno při jich výkladu řídití se názory a potřebami denního života, přihlížeti k požadavku jistoty vzájemných právních styků, chrániti důvěru v jejich stálost a bezpečnost a, jelikož se jedná spolu i o pojmy právní, seč možno dbáti souladu mezi právem trestním a právem soukromým. Dle toho jest převedení věci na

se nabytím skutečné moci nad ní, spojeným s úmyslem, ji na dále jako svou vlastní ovládati. Má-li býti trestným, musí se státi u vědomí, že předmět, jež pachatel převádí na sebe, jest cizí, ukradený anebo zpronevěřený. Tomu tak nebylo v případě, o němž se jedná; obžalovaný zvěděl o původu částky 30 K teprve, když jí byl již vyhrál, tedy po té, když jí byl nabyt. Čin jeho nebyl tedy v tomto chledu trestným. Ukrývání jest jakákoli potajmu provozovaná činnost, jež směřuje k tomu a jest s to, by stížila nebo znemožnila oprávněné osobě opětne nabytí předmětu, jehož pozbyla, jest to zakrývání bezpráví, spočívajícího ve vykonávání držby pachatelem, před tím, komu náleží právo k věci anebo kdo hledí neb jest povolán, toto právo opět uvést k platnosti. Obžalovaný vyhrané peníze si podržel, ač zvěděl po hře o jich původu. Posuzuje-li se toto jeho jednání s hlediska právě vyloženého pojmu zakrývání věci, nutno míti za to, že jednání jeho nelze nijak podřaditi tomuto pojmu. Obžalovaný účastniv se hry, v níž peníze jeho známým X. Y. vsázené částečně vyhrál, nabytí dle pravidel soukromého práva i dle jin odpovídajících názorů všedního života vlastnictví těchto peněz, stal se jich neomezeným a výhradným vlastníkem, takže dosavadní vlastnické právo poškozeného mistra zaniklo, poškozený mistr přestal býti vlastníkem peněz. Na tomto stavu věci nemůže nic měniti okolnost, že obžalovaný později, když byl již částku 30 K vyhrál, seznal pravý původ peněz. Oprávněným vlastníkem této výhry zůstal i dále jedině obžalovaný, nevzěšlo tedy u něho nižádné bezpráví, jež by musil zakrývati; podržel-li si peníze vyhrané, zvědév o jich původu, vykonával tím jen jedno z oprávnění vyplývajících z bezelstné nabytého práva vlastnického, jehož nijak dodatečně nepozbyl. Nedopustil se dle toho v žádném směru účasteství na zpronevěře, při čemž budiž jen mimochodem poukázáno ještě k tomu, že hry v karty se účastnilo více osob a rozsudek přesně nejišťuje, zda peníze stěžovatelem vyhrané pocházely vůbec neb z části právě z kapsy spoluhráče X. Y. a sic z peněz, jež byl zpronevěřil svému mistru. Pokud jde tedy o právní podřazení jednání obžalovaného zákonu, jest zmateční stížnost v právu. Bylo jí proto vyhověti, v odpor vzaty rozsudek jako zmatečný zrušiti a ve smyslu §u 259., č. 3 tr. ř. ihned sprostiti stěžovatele obžaloby naň pro zmíněný zločin vznesené.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. února 1919 čís. jedn. Kr I 2/18.

Dr. Smítek.

Přehled rozhodnutí nejvyššího, správního a říšského soudu v jiných časopisech uveřejněných:

Právník = P. — Právnícké Rozhledy = P. R. — Allg. österr. Gerichtszeitung = G. Z. — Juristische Blätter = J. B. — Gerichtshalle = G. H. — Notariatszeitung = N. Z. — Jud. Suppl. = Judizielle Supplemente. — Příloha k min. věstníku = off. — Österreichisches Zentralblatt für die juristische Praxis = Z. Bl. — Österreichische Zeitschrift für Strafrecht = Z. Str. — Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung = E. Bl. — Eisen. R. = Österreichische Zeitschrift für Eisenbahnrecht. — Zpr. = Zprávy spolku českých advokátů v král. Českém v Praze. — Připojená čísla znamenají ročník a stránku přísl. časop., u min. věstn. běžná čísla rozhodnutí a u E. Bl. ročník a číslo sešitu. — m. n. = minist. nařízení; ř. = říšský zákoník číslo; z. = zemský zákoník číslo; v. = věstník min. spravedlnosti číslo; letopočty z tohoto a minulého století uvedeny jsou dvěma posledními čísly arab., měsíce pak čísly římskými.

Nejvyšší soud.

Ve věcech civilních.

Z práva občanského.

§ 4., 34 obč. z. Spor o popření manželského původu dítky cizozem-

ova řídí se osobním právem cizozemce (statuta personalia). 5 XI 17, Rv II 373/17; Z. Bl. 19/41.

§ 48., 94., 96. obč. z., § 4., odst. 2. řádu o zbavení svépr. Manželství toho, kdo byl pro duševní chorobu nebo slabomyslnost zbaven svéprávnosti, uzavřené bez svolení soudu poručenského, je neplatné. 9 X 17, Rv I 383/17; off. 1866.

§ 64. obč. z. Manželství křesťanky s mužem bez vyznání. Překážky různosti náboženské není v tom případě, když se muž bez vyznání, před tím katolíkem byvší, při obmyšleném uzavření sňatku před farářem za katolíka vydává, vyzpovídává se a vykázáv se křestním listem. 29 X 18, Rv VII 60/18; Z. Bl. 11/19.

§ 91., 1264. obč. z. Manželka bez své viny rozvedená má nárok na výživné bez ohledu na vlastní jmění a možnost výdělků. 6 II 17 Rv II 30; Z. Bl. 19/44.

§ 91. obč. z. Manželce, žalující na rozvod, přísluší výživné bez ohledu na její příjmy. 26 XI 18, R I 263; Z. Bl. 19/110.

§ 152. obč. z. Smlouva poručníka nem. dítky uzavřená a soudně schválená o odbytém je neplatná, když v ní nezletilé matce uloženo vzdání se práv a když tato zákonně nebyla zastoupena. (Matka měla se vzdání všech nároků). 20 XI 17, Rv VI 99; Z. Bl. 19/45.

§ 158. obč. z. Mezinárodní právo soukromé. Na žalobu říšského Němce za odepření manželského původu dle §. 158. obč. z. jest použití práva říšsko-německého. 1 XI 18, Rv II 373/18; G. H. 19: 31, 48.

§ 168. obč. z., 65., 66., 159. j. n. K vymáhání nároku nem. matky na zatímní zajištění tříměsíční výživy dítky a výloh slehnutí je dle volby soud obecný nem. otce nebo nem. dítky příslušný. 29 X 18, R III 192/18; Z. Bl. 19/174.

§§ 171., 531., 548. obč. z. Pozůstalost nelze žalovati o uznání otcovství nemanželského. 11 7. kv. 1918, Rv VI 60/18; Z. Bl. J. B. 1/19.

§ 391. obč. z. Nálezce dle §. 391. vs. z. o. má zaplatiti skutečný držitel věci, nikoliv pouhý destentor (sluha práv. osoby), který ztratil věc jemu svěřenou. Nálezce má ku věci nalezené retenční právo na pohledávku z nálezce. 20 XI 17, Rv II 409/17; P. 19: 48.

§ 469. obč. z. Cessionář onoho, kdo nabyl práva zástavního pro vykonavatelnou pohledávku ex. vnuceným vkladem, může se odvolati na důvěru v knihu veřejnou. Zásada iudikatu č. 143 se naň nevztahuje, nýbrž jen na cententa. 30. kv. 18, Rv VII 216; Z. Bl. 19/110.

§ 509., 511. obč. z. Právo požívání na akciích nevztahuje se také i na výtěžek z prodeje práva akcionářova na odebrání akcií nového vydání. 29 I 18, R I 10; Z. Bl. 19/113.

§ 531., 653. obč. z., čl. 22. obch. z., § 97. nesp. par., § 56. živn. ř., § 341. ex. ř. Živnost provozování vdovou pozůstalou nebo dětmi zůstavitelovými nepatří k pozůstalosti. Nelze na ni pro dluhy zůstavitelvy vésti exekuci. 26 XI 18, R I 273; Z. Bl. 19/115; J. B. 9/19.

§ 537., 809. obč. z. Transmissařům nepřísluší přímé dědické právo vůči zůstaviteli, nýbrž jen jako dědicům delatovým; nutno proto odevzdati pozůstalost zůstavitele pro pozůstalost delatovou a ne přímo transmissařům. 18 VI 18, R I 140/18; J. B. 7/19.

§ 537. obč. z., § 1., 4. k. ř. Zemře-li dědic bez dědiců před prohlášením zůstavitele za mrtva, ale po zjištění smrti zůstavitele, nenastává spadnutí pozůstalosti na fiskus; právo dědické přechází i na konkursní masu dědicovu. 8 I 18, R T 14; Z. Bl. 19/176.

§ 565., 531. obč. z., § 32., 33. poj. ř. Nezabavitelnost nároku pojišťovacího dědice jím obmyšleného pro dluhy pojištěného zůstavitele. Přitakání zůstavitele k otázce, mají-li býti z pojistky zaplacení jeho věřitelé, slovy »nechť se zaplatí« není určitým a proto neplatným; posl. pořizáním 17 IX 18, Rv IX 79; Z. Bl. 19/116.

— Ustanovení toto nemluví o škodě majetkové, nýbrž o škodách vůbec jež mohou záležeti i v tom, že potřeba bytu nebyla vůbec aneb alespoň nedostatečně ukojena. 17 XII 18, Rv I 9/18; G H 19: 55.

§ 715. obč. z. Ustanovení tohoto nelze zrušiti; je-li tu jedinká vůle poslední ve dvou vyhotoveních. 17 IX 18, Rv-II 368/18; G. H. 19: 10.

§ 721. obč. z. Dědic testamentární musí dokázati, že přeškrtnutí podpisu na poslední vůli stalo se bezúmyslně. Otázka přeškrtnu je otázkou právníkou — a ono ruší o sobě platnost testamentu. 15 X 18, Rv II 388/18; J. B. 7/19.

§ 758., 688., 817. obč. z. Při vymahání praelegatu pozůst. manžela dle § 758. obč. z. platí pravidla o odkazech. — V případě sporu o tento praelegat rozhoduje se cestou sporu, nikoli řízením nesporným. 4 IX 17, Rv II 204/17; off. 1863.

§§ 770. a 771. obč. z. Nepřípustnost použití §§. 770. a 771. vs. z. o. při kolisi přihlášek dědických s nárokem na povinný podíl. 17 VIII 18, ?; R. 19: 18.

§ 830. obč. z. Zrušení společného vlastnictví k stavební ploše je ve válce nečasno, ježto poměry cenové i hospodářské jsou zcela nejisté. N II. pros. 1917, Rv II 390/17; J. B. 5/19.

§ 915 obč. z. Přenechání hrobky soukromým sdružením pro pohřbívání židovským bratrstvem pohřbením k pohřbení »mrtvoly« zavírá v sobě právo; k pohřbu »popelných zbytků« 22 X 18 Rv II 417/18 Z. Bl. 19/47.

§ 919. iní. 1295. obč. z. Žalovati o náhradu škody z nesplnění slibu. že žalobce přiměje věřitele žalovaného kupce k vyrovnání — nelze pokud splnění slibu je ještě možno. 7 IV 18, Rv VI 36/18; Z. Bl. 19/49.

§ 933. obč. z. Šestinedělní lhůta dle §u 933. obč. z. počítá se při smlouvách, které před 1. lednem 1977 byly uzavřeny, neuplynula-li ještě dne 1. ledna 1917 od tohoto dne. 5 VI 17, Rv VII 17/17; off. 1857.

§ 936 obč. z. Předběžnou smlouvou nemusí býti vždy obě strany vázány. Smlouva ta nepozbývá své povahy, že se jeden smluvník např. zavazuje, že prodá určitou věc za určitou cenu, kdežto druhý se nezavazuje, že věci nabude. 25 VI 18, Rv II 222/18; G H 18: 449.

§ 936. obč. z. Úmluva, že žalovaný prodá za určitou cenu dle výběru kupitelovu určité pozemky — je jako pactum de contrahendo platna: stačí určení pozemků určitých a ceny dle výměry za jednotku míry. — 26 VI 18, Rv II 222; Z. Bl. 19/179.

§ 943., 940., 1295., 1381. obč. z. Slib nahraditi, poskytnouti bývalé milence »za zmenšenou vyhlídku na vdavky« je platen bez spisu notářského (není slibem darovacím . . .) aniž třeba slibiti určitý obnos. Výši odškodného určí soud; při tom nerozhodují majetkové poměry slibujícího má-li se platiti tato náhrada vůbec, nýbrž jen mají vliv na vyměření výše její. 16 X 18, Rv I 426; Z. Bl. 19/116.

§ 961., 1019. obč. z. Složení jistiny u třetího s příkazem, aby ji při nastalé výmince druhému vydal, z části na vyrovnání pohledávek pro případ zdařeného narovnání s věřiteli, z části jako odměnu za vyrovnání — neopravňuje ukladatele k žalobě na schovatele na vydání při znaření výminky, ale k žalobě o svolení na vydání na druhého? 16. pros. 17. Rv I 503; Z. Bl. 19/179.

§ 936. obč. z. viz dole při § 28. z. sp. s r. o.

§ 964., 970. obč. z. viz dole při § 39. žel. prov. ř.

§ 1042. obč. z. Nabytí nemovitostí z pozůstalosti volbou, jež byla zůstavitelem nabyvateli dána: Nabyvatel nemá nároku vůči dědici na náhradu poplatku imobiliarního, jenž by měl dědic z nápadu nemovitostí zapraviti a pak nabyvateli do poplatku z převodu započítán býti. 7 VIII 17, Rv I 302/17; Z. B. 18: 884.

§ 1042. obč. z. viz dole při §u 125. konk. ř.

§ 1005., 1392. obč. z. § 1. zák. 25. VII. 1871 č. 76 ř. z. Postup nedobytých pohledávek manželem manželce za účelem jich upotřebení pro rodinu není cessi, nýbrž smlouvou zmocňovací. K platnosti netřeba formy spisu notářského. 3 IV 18, Rv II 157/18; G. H. 13/19.

§ 1101. obč. z. Zákonné právo zástavní podle §u 1101. obč. z. propachtovateli příslušející zaniká knihovním provedením prodeje propachtovaného pozemku. 12 VI 17, Rv II 243/17; off. 1860.

§ 1116 obč. z. nař. o ochr. náj. § 7., č. 1. Jako obvyklá lhůta dodatečného placení rozumí se taková, která v určitém místě, domě nebo kruhu bývá trpěna a v níž se obvykle nájemné bez výtky ještě přijímá. 12 II 18, Rv I 49 Z. Bl. 19/51.

§ 1116 obč. z. nař. o ochr. náj. § 7., č. 5. Vlastní potřeba bytu k rozšíření živnosti není důvodem výpovědním. 30 IV 18 Rv I 193; Z. Bl. 19/52. Také ne vlastní potřeba pro umístění správce domu. 17 IX 18 Rv VI 123; Z. Bl. 19/53.

§ 1117., 1118. obč. z., § 562., 235. c. ř. s. Bylo-li smlouveno při nájmu na určitou dobu, že lze smlouvu z určitých důvodů ihned zrušiti, může pronajímatel za účelem zrušení nájmu použiti netoliko žaloby o vyklizení (zrušení), nýbrž i výpovědi; v tomto případě musí však všechny důvody výpovědní (i zrušovací) pod následky prekluse již ve výpovědi uvést a nelze pak žalobního resp. výpovědního důvodu dodatečně během řízení měniti. 4 IX 17, Rv II 345/17; off. 186.

§ 1151. obč. z. Smlouva o dovážení zboží z továrny do města a zpět s použitím továrního vozu, dodáním koní i vozky povozníkem-živnostníkem — není smlouvou služební a o nájmu vozu nýbrž povoznickou dle § 390. obch. z., je-li účelem stran nikoli výpůjčka koní a vozky neb osobní činnost povozníka, nýbrž provedení převozu zboží. — Za ztrátu zboží během transportu ručí povozník (§ 395. obch. z.). 10 X 16, Rv T 362; Z. Bl. 18/891.

§ 1155 obč. z. Architekt, jenž měl zhotoviti plány na zařízení bytu a dohlížeti na provedení jich, má právo požadovati plnou odměnu smluvnou, když následkem odvolání nedošlo k provedení, protože dle dobrozdání znaleckého hlavní váha leží ve vypracování plánu a umělec má i zájem na uskutečnění díla a plány oceněny na 5000 K ač za vše smlouvo jen 4000 K. 18 II 17 Rv I 44; Z. Bl. 18/899.

§ 1160. obč. z. Sprostředkovatel má nárok na umluvenou provisi po uskutečnění obchodu, třeba by před tím bezdůvodně příkaz ke sprostředkování byl odvolán. 10 VII 17 Rv T 276; Z. Bl. 18/900.

§ 1170.a obč. z. Toto ustanovení neplatí pro případ, že podnikatel převzal provedení práce za určitý paušální obnos. 19 XI 17, Rv II 416/17.

§ 1220., 1393. obč. z. Nárok dcery na věno vůči rodičům, povinným k vyvěnění, nelze postoupiti, ani naň exekuci vésti. 30 X 17, R I 279/17; off. 1868.

§ 1260. obč. z. Práva příslušící manželce na věno dle §u 1260. obč. z. v případě konkursu manželova jsou táž, ať již věno ze jmění ženina nebo ze jmění třetích osob bylo zřízeno. Nerozhoduje, bylo-li v přihlášce konkursní nesprávně tvrzeno, že věno z vlastního majetku zřízeno. 17 IX 18, Rv II 316/18; J. B. 5/19.

§ 1264. obč. z. Má-li manželka slíbeno v smlouvě svatební pro případ rozvodu určitý měsíční obnos výživného, je naň vázána i pokud není svat. smlouva zrušena rozsudkem nebo úmluvou (narovnáním). 26 XII 18, Rv I 428; Z. Bl. 19/184.

§ 1294., 1295., 1296., 1323., 1324. obč. z. Žaloba o náhradu škody za nedodržení slibu, že žalovaný v podání na soud prohlásí, že urážku na cti odpouští a o zmírnění trestu žádá — předpokládá důkaz povstale škody

z nastoupení trestu nezmírněného, nestačí k důkazu pouhý fakt odpykání trestu. 9 IV 18, Rv VI 36/18; Z. Bl. 19/49.

§ 1294., 1295., 1305. obč. z. Nekalá soutěž zavazuje k náhradě škody když třetí neinteresaný k potírání ochranné známky žalobce konkurenta za odměnu je zjednáán v tom úmyslu, aby jeho zákazníky znepokojoval a je odváděl. 4 VI 18, Rv I 221; Z. Bl. 19/118.

§§ 1295., 1298., 1311., 1315. obč. z. Domácí pán ručí za škodu vzešlou úrazem následkem neposypání náledí na chodníku, když městským řádem předepsáno posypání a domácí neprokáže, že se tak bez jeho viny nestalo. 15 X 18 Rv III 186; Z. Bl. 19/54.

§ 1295., 1288. obč. z. Lékař operatér neručí za škodu z nezdařené operace, za jejíž výsledek se zaručil, když by škoda bez operace také nastala. 28 XII 17, Rv I 434; Z. Bl. 19/185.

§§ 1296., 1297. obč. z. Majitel vlečné dráhy neručí za škody z úrazu následkem vad, které při kollaudaci již stávaly a nebyly vytčeny. — Neznalost předpisů správních, které nejsou všeobecně publikovány, omlouvá se. 1 X 18 Rv II 372; Z. Bl. 19/55.

§ 1297. obč. zák. 1. 2. zák. o ruč. dráh. Dráha (pouliční elektr. dráha) ručí za škodu nastalou následkem události v provozu, i když úraz nastal teprv prostředecně následkem mezipříčiny (panický útěk z vozu). Panický útěk z vozu nevyklučuje ručení. 15 X 18, Rv II 405; Z. Bl. 19/186.

§§ 1304., 1308. obč. z., § 170. hor. z. Utrpěl-li nedospělý úraz následkem nezajištění zařízení důlních ručí majitel dolu za plnou škodu i když nedospělý úraz spoluzavinil. 9 X 18 Rv II 374; Z. Bl. 19/58.

§ 1320. obč. z. Objednatel dopravy zboží, který během téže zvířata a čeledína podnikatele u sebe ubytuje a stravuje, neručí proto ještě jako chovatel zvířete. 8 X 18 Rv VI 133; Z. Bl. 19/60.

§ 1320., 1326. obč. z. Chovatel psa ručí, neuzavřel-li dostatečně dvůr v němž zlý pes pobíhá a nepostaral se, aby pes vyběhnouti nemohl. Bolestné za pouhé leknutí a psychické otřesení z toho povstalé nepřísluší. 22 X 18, Rv II 441; Z. Bl. 19/189.

§ 1326. obč. z. § 1. zák. o autom. Při poškozeních tělesných následkem provozování jízdy automobily hradí se i škoda vzniklá znetvořením bez ohledu na stupeň viny. 6 II 17 Rv I 7; Z. Bl. 18/901.

§ 1336. obč. z. Vzdor vzdání se strany práva, aby konvenční pokuta byla zmírněna — ve smlouvě samé, může soud pokutu konvenční zmírniti. Vzdání se je neplatno a bez účinku. 9 I 17 Rv II 604/16; Z. Bl. 18/903.

§ 1426. obč. z. Dlužník zaplativší nemusí se spokojiti s potvrzením příjmu v dopise, může žádati kvitanci opatřenou všemi náležitostmi dle obč. z. a poplatk. zák., aby jí mohl beze škody vlastní vždy použiti, ruče sám za poplatek kolkový podpůrně. 5 XI 18 Rv II 144/18; Z. Bl. 19/61.

§§ 1444., 1381. obč. z. Uznání dluhu nepozůstávajícího není právním důvodem vzniku nějakého závazku; prominulý dluh neoživuje, nebylo-li učiněno jiné platné jednání právní. 10 IX 18, Rv 322/18; G H 18: 450.

§ 1472. obč. z. Pozůstalost nepatří k práv. osobám v tomto šu uvedeným, ona nemůže dovolávati se 40letého vyvržení. 29 X 18, Rv V 337; Z. Bl. 19/1191.

§ 1447. obč. z., § 357. obch. z. Genus perire non censetur: Prodej tržního zboží vyrabitelem je všeobecně prodejem zboží druhového. — Pro objem náhrady škody rozhodna je cena tržní v době odepření dodávky. 17 IX 19 Rv II 469; Z. Bl. 19/63.

Zák. o ochr. nájemců § 7. Nepatrné spory s domovnicí, krmení drůbeže v bytu, skládání uhlí v bytu nejsou důležitým důvodem k výpovědi po rozumu § 7. zák. o ochr. náj. 30 IV 18, Rv II 200/18; G H 18: 391.

§ 7. č. 3. Mravní chování nájemcovu nepodléhá dozoru pronajímatele,

leč že bylo na venek neslušné a ne v ojedinělých případech. 17 IX 18, Rv I 363/18; G. H. 18: 461.

§ 7.³ nař. o ochr. náj. Tim, že okamžitě odpadl důvod výpovědní z nepořádného chování nájemníka, neztrácí se právo na výpověď. 16 VII 18, Rv III 311; Z. Bl. 19/181.

§ 7. č. 5. Pro použití tohoto zákona není směrodatné datum kupní smlouvy, nýbrž datum jejího vtělení. 16 VII 18, Rv I 316/18; G. H. 19: 21.

§ 7.⁵ nař. o ochr. náj. Újma není dána při pouhé možnosti budoucích poruch v provozování dráhy, nebude-li konduktér bydlet v domě dráhou zakoupeném bez ohledu na kausální souvislost možnosti poruch s ctázkou bytu. 27 VIII 18, Rv III 154; Z. Bl. 19/182.

— Zákona tohoto použití dlužno i při oněch nájemcích, kteří neměli příležitosti podati námítky. 8 X 18, Rv II 408/18; G. H. 19: 57.

Zák. o ochr. náj. § 7. II. č. 3. Co jest rozuměti trvalým přestupováním domácího řádu, opravňujícím k výpovědi a nepatřičným chováním, jež spolubydlícím ztrpčuje bydlení v domě. 30 IV 18, Rv II 200/18; Z. B. 18: 890.

§ 45. III. nov. § 30. kn. z. Viz dole § 30. kn. z.

§ 11. poj. ř., § 915. obč. z. Pojištění transportní: Výraz, že pojištění zaniká následkem neohlášení »nehody« (Unfall) do 6 měsíců, nevztahuje se na případy ztráty zásilky. Nejasný výraz podmínky pojišťovacích vykládá se v neprospech pojišťovatele. 8 I 19, Rv I 37; Z. Bl. 19/197.

§ 84. žel. ř. prov. Vojenským velitelstvím nařízená evakuace města není pro dráhu o sobě vyšší mocí dle čl. 3. I.³ § ř. pr. a dráha ručí za zboží ztracené za příčinou evakuace, nedokáže-li »vyšší moc«. 5 XI 18, Rv I 373; Z. Bl. 19/192.

§ 32. poj. ř. Změna některé okolnosti uvedené v polici v »popisu riska« je bez významu pro ručení pojišťovatele, není-li tato okolnost zvlášť smluvěna jako »zařízení ochranné«. Vynětí vnitřního okna v bytu pojištěnce, používaném za sklad, netvoří ani »hrubého zavinění«, ani není »zvětšením nebezpečí«, když zlodějí netvoří zvláštní překážky. 17 IX 18, Rv I 285; Z. Bl. 19/193.

Ruč. dráhy. § 1. Za událost v provozu po rozumu §. 1. cit. zák. jest považovati tělesné poranění člověka i tenkrát, povstalo-li jediné prostředně nastoupením jiných událostí, jež událostí onou byly zapříčiněny. (Poranění chodce v povstalé pranicí při požáru motoru.) 15 X 18, Rv II 405/18; G. H. 19: 44.

§ 1. a 2. zák. o ruč. drah. Viz shora u §u 1297. obč. z.

§ 2. zák. o ruč. drah. Dráha (elektr. tranvay) neručí za úraz na stanici přestupní, povstalý tím, že nehorázným vytlačováním se jiného z plošiny byl cestující shozen dolů. 5 XI 18, Rv I 440; Z. Bl. 19/188.

Z práva směnečného, obchodního, společenstevního atd.

Čl. 1., 278. obch. z. Odmítl-li prodatel ručiti za obsah alkoholu, nerozhoduje obchodní obyčej pro ručení jeho za obsah alkoholu lihového nápoje v obchodě obvyklý, který byl také položen za základ vypočtení ceny jeho. 27 VIII 18, Rv VI 118/18; Z. Bl. 19/65.

§ 22. obch. z. Viz shora při §u 531. obč. z.

§ 22., 23. poj. ř. Viz shora u §u 565. obč. z.

Čl. 37. obch. z. Povinnost ediční vlastních knih obchodních nevztahuje se na doklady zápisů, zejména ne na faktury. 12 III 18, Rv VIII 14; Z. Bl. 19/122.

Čl. 266., 270. obch. z. Uv. z. k c. ř. s. XLII. Jednatel společnosti náhodně (příležitostně) je povinen skládati účty z obchodů společných, žaloba na přisežné udání majetku a vydání podílu může býti se žalobou na složení účtů spojena. 8 X 18, Rv II 397; Z. Bl. 19/67.

§ 356. obch. z., § 908. obč. z. Kupující může při obchodní koupí za-

placení dvojnásobného závdavku žádati podle Šu 908. obč. z. a nemusí podle Šu 356. obch. z. oznámiti volbu a povoliti dodatečnou lhůtu. 4 VI 18, Rv I 229; N rep. 270; Z. Bl. 18/905.

Čl. 357. obch. z. Výpočet škody pro nesplnění fixního obchodu, není-li následkem válečných poměrů možno stanoviti cenu tržní a bursovní na základě dobrozdání znalce. Nerozhodují tu směrné ceny úřadovnou v místě splnění stanovené. 11 XII 14, Rv II 458; Z. Bl. 18/908.

— Při výpočtu škody nelze užiti za poměrů válečných výhradně ani §. 357. III. obch. z., ani nařízení o předražování, jež má za účel jen ochranu konsumentů; náhrada škody nesmí jen vésti k neodůvodněnému obohacení té neb oné strany dle pravidel slušného obchodu. 22 V 18, Rv VIII 36; Z. Bl. 918/910.

Čl. 380. obch. z. Speditér ručí za škodu i před uzavřením smlouvy spediční, jestliže zboží naň odeslané přijal a převzal papíry, které ho k přijetí zboží legitimují. 20 II 17, Rv 79; Z. Bl. 18/912.

§§ 380., 387., 367. obch. z. Smluvené omezení ručení za škody speditérem na určitý obnos nejvyšší je přípustno, jedná-li se o škody způsobené nedbalostí a platí, není-li jinak smluveno nejen pro lehká zanedbání, nýbrž i pro nápadnou nedbalost (hrubou) speditérovu. 25 IX 17, Rv I 1300/17; off. 1867.

Čl. 396. obch. z. Speditér (povozník) ručí za plnou, nákupní přesahující cenu zboží ztraceného v místě a době plnění. 22 V 18, Rv I 194; Z. Bl. 18/916.

§ 39., 95. žel. ř. prov. § 964., 970. a) obč. z. Ručení dráhy za v úschovně nádražní uložené zavazadlo podle omezujících ustanovení listku úschovněného — mimo případ hrubé nedbalosti: V řádu provozovacím nemůže na zmocnění Šu 2. zák. 27. říj. 1892 č. 187 ř. z. stanovena býti úchyłka od nemrem občanského zákona, nýbrž jen odchýlná ustanovení od obch. z. — dráha ručí za zavazadlo zaviněně ztracené, jako opačné ustanovení v provoz. ustanoveních III. k ž. pr. ř., ježto obč. z. zavinění za důvod náhrady utznává. — Omezení ručení dle Šu 95. ž. ř. prov. neplatí pro případy úmyslu a hrubého zavinění. 3 XII 18, Rv I 460; J. Bl. 19/129.

§ 39., 95. žel. řádu prov., § 964., 970. obč. z. Dráha ručí za zavazadla v nádražní úschovně k uschování uložená všeobecně, podle obsahu listku uschovacího; v případě hrubé nedbalosti nebo úmyslu zlého naproti tomu i za vyšší plnou cenu zavazadla v době uložení. 18 VI 18, Rv II 275; Z. Bl. 18/920.

§§ 62., 84., 86., 95. žel. ř. prov. Dráha neručí za seno, které následkem odletujících jisker shořelo, bylo-li naloženo se svolením odesílatele v otevřeném voze. 4 IX 18, Rv II 285; Z. Bl. 18/923.

§ 84. žel. ř. prov. K žalobě o náhradu škody proti dráze ze smlouvy nákladní není legitimován vlastník zboží dopravovaného, nýbrž jedině odesílatel nebo adresát podle nákladního listu, nebo jeho právní nástupci. 29 IX 18, Rv I 420/18; J. B. 1/19.

§ 86. žel. ř. prov. Poskytne-li dráha pro zboží, které vlhko nesnese beze škody, vůz nevhodný, odesílatel pak vadnost vozu následkem povrchního zkoumání nepozná, dělí se škoda mezi dráhu a desílatele. 29 X 18, Rv I 423/18; J. B. 3/19.

Ručení drah. Z. 5. bř. 1869 č. 27 ř. z. Dráha ručí i za nepřímé následky úrazu, které zapříčiňují nervosu poškozeného, t. zv. Begehrungsneurose, pošlou z touhy po náhradě. 18 VI 18, Rv I 270/18; J. B. 3/19.

§ 47., odst. 2. zák. o úr. poj. Úrazové pojišťovně přísluší nárok poštižní dle Šu 47., odst. 2. cit. z. jen v tom objemu, pokud ručení závodu proti pojištěnci od soudu civilního pravoplatně bylo uznáno. 4 IX 17, Rv I 310/17; off. 1865.

§ 6., 52. zák. o spol. s r. o. Vklady kmenové nejsou omezeny dolů v

případě usneseního zvýšení kmenového kapitálu následkem ztrát. 29 X 18, R I 183; Z. Bl. 19/124.

§ 15., 22. zák. o spol. s ruč. om. Je přípustno ustanovení, kterým se nařizuje dělení práce mezi jednateli a jen jednomu vedení knih se ponechává. 7 V 18, R II 160/18; Z. Bl. 19/66.

§ 28. z. o sp. s r. a § 47. obch. z. § 1017. obč. z. § 936. obč. z. Při zřízení kolektivních jednatelů, byl-li každý určitým oborem činností pověřen, je ve svém oboru k samostatnému zastupování oprávněn. Jak umělecký ředitel divadla k engagementu herců. Omezení plné moci uměleckého ředitele nemá účinku proti třetím, kteří o něm nevědí. Z úmyslu stran a okolností nutno rozhodnouti otázku, bylo-li ústní ujednání engagementu předběžnou nebo definitivní úmluvou. 22 X 18, Rv I 358; Z. Bl. 19/125.

Čl. 1640. zák. o obch. pom. Během roku služebního vystoupivší bankovní úředník má právo na poměrnou část obvyklé bilanční remunerační, dle doby za roku bilančního ve službě ztrávené, a to bez ohledu na opačné znění smlouvy nebo zvyk. 17 IX 18, Rv I 370; Z. Bl. 19/122.

Z práva sporného a exekučního.

§ 1. j. n., § 584., 595. c. ř. s. Je-li nález rozhodčí dle §. 78. a) mor. zák. honeb. z 26. čce. 1912 (č. 4. z. z. 1914) bezúčinný, může poškozený proti tomu, kdo povinen je zvěří způsobenou škodu hradit, nastoupiti pořádem práva. Rozhodčí, který odepře spolupodpsati nález rozhodčí bona fide, že k tomu není oprávněn, neručí za škodu tím navrhovateli způsobenou. 22 VI 17, Rv III 69/17; N. rep. 271; J. Bl. 15/928.

§ 1. j. n., § 957., 1295. obč. z. Nároky proti obci z důvodu, že uschovala věci žalobcovy z důvodu veřejného zabezpečení majetku exekučně vyklizeného z bytu (svršků) na požádání policejního úřadu, nelze dobývat cestou práva. 14 V 18, R I 106/18; Z. Bl. 19/74.

§ 1. j. n., 1431. obč. z. Soud je příslušný k žalobě o vrácení omylem vojenskému gázistovi přeplaceného obnosu na gázi. 6 II 18, R II 27; Z. Bl. 19/132.

§ 29., 104. j. n. Prorogace tuzemského soudu smluvená před státním převratem, je i po převratu účinná. C. k. a c. a k. erár mohou před tuzemskými soudy dále býti žalovány. 14 I 19, Rv I 55/18; Z. Bl. 19/19.

§ 42. j. n. Není přípustno zavéstí řízení o zmatečnost pro absolutní nepřislušnost soudů, když tato námitka již u soudu byla vznesena a zamítnuta. Stejně v případech, když říšský soud o kladném konfliktu kompetenčním mezi soudy a úřady správními již rozhodl. 30 I 17, N III 32/16; Z. Bl. 18/932.

§ 49. j. n. Okresní soudy jsou výlučně příslušny pro žaloby nemanž. matky proti nemanž. otcí na náhradu škody z důvodu svedení a těhotenství (následkem zmařených vyhlídky na vdání). 31 V 17, R IX 20; Z. Bl. 19/76.

§ 49. j. n. č. 1., § 12., 54. č. 2. odp. ř. Při oceňování sporného předmětu za účelem zjištění příslušnosti nelze u žaloby odpůrcí dle §u 12. odp. ř. použití §u 54., odst. 2. odp. ř., nýbrž počítá se pohledávka ohrožená dle kapitálu, úroků a útrat případných. 31 VII 17, Rv III 70/17; off. 1864.

§ 49. č. 8. j. n. Soud pro vady dobytčí rozhoduje jak o nárocích na náhradu škody, tak i o nárocích ze správy. 15 V 17, R III 45; Z. Bl. 19/77.

§ 50. j. n. Viz u §u I. nesp. pat. dole.

§ 56. j. n. a čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. Při žalobě vyjevovací pro pohledávku, jež není přesně známa, jest ocenění předmětu sporu i vyšším obnosem přípustno. 10 IX 18, R II 247/18; G. H. 18: 11.

§ 65., 66., 107. j. n. Viz při §u 168. obč. z. shora.

§ 68., 86. j. n. Vojáka cizí mocnosti, přiděleného službou do zdejší nemocnice, nelze žalovati u fora zaměstnání, ale u fora garnisony. 29 X 18, R I 250; Z. Bl. 19/133.

§ 83. j. n. Proti příjemci cizí pohledávky z nájenného dle §u 1345. obč. z. nelze se dovolávat soudu ve věcech nájenních. N 30 VII 18, R V 146/18; J. B. 1/19.

§ 85. č. 1. a 2. zák. o org. soud. § 270. c. ř. s. Tohoto ustanovení lze použiti i k trestání urážlivých výpadů v písemných podáních ve věcech trestních. 2 VI 17, R VIII 28/17; ofi. 1859.

§ 88. II. j. n. Soud fakturní platí i pro obchody místní (Platzgeschäfte), protože rozhodno je včasné obdržení faktury a ne zasilání zboží. 3 I 17, R I 184; Z. Bl. 19/79.

§ 14. c. ř. s. Dědicové testamentární a intestatní tvoří ve sporu o platnost testamentu, na němž podpis přeškrtnut, jednotnou stranu spornou. 15 X 18, Rv II 388/18; J. B. 7/19.

§ 182., 226., 267., 272. c. ř. s. Při popření nároku na konvenční pokutu má žalobce aspoň procesní povinnost v hrubých rysech své stanovisko precisovati. Tím nenastává přesun břemena průvodního. Popření vztahuje se nejen quoad jus ipsum, ale i quoad quantum. Proto lze naň i v odvolací instanci vzíti zřetel. 9 I 17, Rv II 604/16; Z. Bl. 918/903.

§ 226., 235., 237. c. ř. s. Důvodem žalobním není souhrn skutečností nárok žalobní zakládajících, ani souhrn právních pravidel, nýbrž určitý právní poměr skutečností specialisovaný. Prohlásí-li žalobce, že opírá svůj nárok o určitý právní poměr, necháváje padnouti dřív kumulativně uváděný jiný právní poměr, běře tím částečně žalobu zpět. S tím může mlčky i žalovaný souhlasiti. — Pozdější uplatnění padlého důvodu žalobního je pak rozšířením žaloby, s kterým žalovaný souhlasiti nemusí 1 V 17, R VI 29; Z. Bl. 18/934.

§ 232., 233. c. ř. s. Compensando lze namítnouti protipohledávku zažalovanou zvlášt, ježto nárok nesměruje ani na plnění ani uznání, nýbrž na zamítnutí žaloby. — Jen když učiněn mezitímní návrh na zjištění proti pohledávce vzájemně, nelze to samostatnou žalobou uplatniti. 20 III 17, Rv II 74/17; Z. Bl. 18/938.

§ 272., 503. c. ř. s. V instanci revisní nelze odporovati skutkovým zjištěním následkem nesouhlasu výsledků důkazu s dobrozdáním znaleckým. 14 V 18, Rv I 181/18; Z. Bl. 59/79.

§ 411. c. ř. s. Poukázání na jiný rozsudek o pohledávce nyní zažalované, o níž bylo v předcházejícím procesu compensando namítané uznáno, není přípustné. 10 IX 18, Rv II 322/18/ G. H. 18: 450.

§ 411. c. ř. s. Právní moc rozsudku o pohledávce compensando namítané vztahuje se jen do obnosu kompensace. 10 IX 18, Rv II 322; Z. Bl. 19/720.

§ 521., odst. 2. c. ř. s. Přípustno jest podati opravný prostředek dříve, než bylo doručeno stěžovateli písemné vyřízení v odpor vzaté. 1 X 18, R II 318/18; P. 19: 20.

§ 562., 235. c. ř. s. Viz shora při §u 1117., 1118. obč. z.

§ 565. c. ř. s. Příspěvek k tomuto ustanovení. Zemřel-li pronajímatel, jest věcí nájemce, aby vyšetřil, komu dlužno učiniti sdělení o mimosoudní výpovědi. 14 V 18, Rv II 228/18; P. 19: 19.

Adv. řád. § . . . Podepsal-li advokát odvolání, jež sám nese-psal a jež obsahuje výpady proti soudu, zástupci protivníka a celému stavu advokátskému, porušuje tím povinnosti svého povolání a jedná na úkor etí a vážnosti stavu. 10 IX 18, Ds V 26/18; G. H. 18: 447.

Čl. III. uv. z. k ex. ř. dv. d. 18. IX. 1786 a 24. X. 1806 (č. 577. a 789. sb. z. s.) nov. k zák. o os. d. z příj. § 260. III. prov. nař. 18. III. 14, č. 63. ř. z. § 16.² a z. 4. IX. 17, č. 273. ř. z. § 17.¹ Zatímní opatření k zajištění pokuty daňové před doručením nálezu trestního je vzdor opačnému ustanovení prováděcího nařízení citovaného nepřípustno. 22 X 18, R I 241; Z. Bl. 19/134.

Čl. IX. uv. z. k ex. ř. Ještě nelikvidované pohledávky proti eráru z vyvlastnění (pro válečné úkony) nejsou zabavitelné. 13 VIII 18, R VI 74; Z. Bl. 1918/942.

§ 18. č. 3.; 294., 295. ex. ř. Exekuce na pohledávku ze spořitelni knížky. Příslušným je soud okresní, kde má dlužník svůj obecný soud. 15. kv. 17, Nd III 35/17; Z. Bl. 19/80.

(stavujícího) řízení dražební, lze povolit jen přístup k němu, nikoli: zavedení nového dražebního řízení, třeba zastavení již bylo usneseno. 22 V 17, Rv II 141; Z. Bl. 19/200.

§ 42. ex. ř. Nelze povolit odklad exekuce žalujícímu excidentovi, nejsou-li dány všechny podmínky §u 42. ex. ř. 19 VI 17, R II 172; Z. Bl. 19/201.

§ 83. ex. ř., 528. c. ř. s. m. n. 26. X. 14, č. 299. Opravné prostředky v řízení o vykonatelnosti cizích rozsudků: a) nepřipustnost uplatňovaná odmítnutého již důvodu odporu rekusem, b) nepřipustnost rekursu dovolacího, potvrzeno-li rozhodnutí o otázce, zda návrh exekuční dle rak. práva je přípustný. 19 VI 17, R VI 57; Z. Bl. 19/136.

§ 39. ex. ř. Pokud nenastala pravomoc usnesení zrušujícího (za-

§ 216.² ex. ř. Poplatek převodní dlužno přikázati i když smlouva o převod nemovitosti nebyla do dražby vtělena, stal-li se převod před dražbou. — Rozhodnutí o otázce, přísluší-li eráru poplatek vůbec, dlužno rozhodnutí nikoli v řízení likvidačním, nýbrž administrativním. 19 XII 17, R II 471; Z. Bl. 19/203.

§ 286., 213., 231.—234., 236. ex. ř. Spory o vlastnictví k zabaveným svrškům neodůvodňují odložení roku k rozdělení výtěžku dražebního, soudce při roku likvidačním pokus se o jich odškodnění a poukaž ev. na pořad práva. 17 IV 17, R V 106; Z. Bl. 19/201.

§ 341. ex. ř. Viz shora při §u 531. obč. z.

Z řízení nesporného, kvilovního, konkursního atd.

§ 1. nesp. pat., § 50.³ j. n. Nárok rozvedené manželky na zvýšení výživného v narovnáni smluveného lze jen sponem uplatnit. 29 I 18, R III 12/18; Z. Bl. 19/70.

§ 11. nesp. ř., § 126. c. ř. s., § 89. z. o org. s. V řízení nesporném platí procesní zákony o počátku a běhu lhůt k oprav. prostředkům a o nezapočetí dnů běhu poštou. 13 II 17, R III 15/17; Z. Bl. 19/71.

§ 95. pat. nesp. § 896. obč. z. Pozůstalou vdovu, není-li dědičkou a neosvědčí-li nárok na výživu, není třeba z povinnosti úřední volati k inventuře pozůstalostní; soud může tak však učiniti, má-li vdova na zjištění pozůstalostního jmění zájem. 29 I 18, R I 24/18; Z. Bl. 18/924.

§ 106., odst. 2. nesp. pat. Podle tohoto ustanovení může i jmění společenské bezprostředně soudem pozůstalostním býti inventováno a odhadnuto, není-li jinak možno bezpečně zkoumati účetní závěrku nebo ji dokonce sestaviti. 2 VII 18, R I 148/18; G. H. 19: 57.

§ 120., 128. nesp. ř. Soudce může povolit prodloužení lhůty k přihlášce dědičké a vyčkávatí, jedná-li se o dědice, kteří následkem války žijí v nepřátelské cizině. 28 V 18, R I 123/18; Z. Bl. 19/71.

§ 126. nesp. ř. Jsou-li testaments týmž dnem datovány, nastoupí roli žalobců dědicové, kteří popírají spoludědičké právo v současném testamente uvedených spoludědiců. 2 XII 17, R II 384; Z. Bl. 18/925.

§ 125. nesp. p., § 770., 771. obč. z. Zákonitým dědicům nebudíž vyměřena lhůta k podání žaloby na vyděděného, za účelem průkazu řádnosti vydědění. § 125. nesp. pat. předpokládá dědičké přihlášky si odporující a ne jen nárok na část jmění pozůstalostního. 17 IX 18, R II 252/18; Z. Bl. 19/72.

§ 160., 161. nesp. pat. Viz shora u §u 758. obč. z.

§ 165. sq., 173. nesp. pat. Konečný výkaz pozůstalostní nutno složit i když jest nadace jedinou dědičkou a vykonavatel testamentu tedy správu

pozůstalostní vede. Má-li tento výkaz býti přezkoumán odborným revisorem či ne, o tom rozhodují důvody účelnosti. 8 X 18, R I 208; Z. Bl. 19/73.

§ 30. kn. z. § 45. III. nov. K zápisu postupu přednosti je potřebí též svolení předstupujícího. 6 XI 17, R I 291/17; off. 1869.

Not. řád §§ 157. a 159. Notář, jenž sepsal nedokonale a nedbale smlouvu směnou, dopouští se služebního přečinu. 20 VI 18. Ds V 7/18; G. H.: 390.

Cís. nař. z 12. říj. 1914 č. 276. ř. z. § 16. č. 2. Alimentační nároky proti pozůstalosti nemanž. otce patří vždy na pořad práva. N 17. září 18, R I 228/18; J. B. 1/19.

§ 8. odp. ř. Také skutečnosti, které jmění dlužníka jen přechodně exekuci a zpeněžení vymykají, jako když exekuce předpisem šu 6. cis. nař. z 29. čce 1914 č. 178. ř. z. jest omezena — mohou tvořiti odpůrcí důvod proti šu 8. odp. ř. 11 IX 17, R I 334/17; off. 1850.

§ 12., 54. odp. ř. Viz shora při šu 49. č. 1. i. n.

§ 53., odst. 4. vyr. ř. I pouhá nedbalost zakládá zavinění ve smyslu šu 54., odst. 4. vyr. ř. 40 VII 17, Rv I 287/17; off. 1861.

§ 1., 4. k. ř. Viz shora při šu 537. obč. z.

§ 73., 125., 166., 172. k. ř., § 1042. obč. z. Věřitel konkursní, který navrhl vyhlášení konkursu, který potom byl zrušen, neručí za útraty vzešlé správci podstaty. 17 IV 17, Rv IX 36; Z. Bl. 19/204.

§ 51. k. ř. Přednostní právo obchodních jednatelů v konkursu pro pohledávky provise: i pro agenty samostatné obchodníky, ale jen pro pohl. provisi a hotových výloh, které vznikly z činnosti obchodní ve vnitřním obyčejném provozu obchodu. ?, 11 IV 17, Rv II 126; Z. Bl. 19/138.

§ 103.—110. k. ř. Není to změnou právního důvodu ohlášené pohledávky z věna, když věno v ohlášce jako manželkou samou zřízené, v žalobě jako třetí osobou (matkou) zřízené je označeno. 11 XII 17, Rv II 390; Z. Bl. 19/205.

Ve věcech trestních.

Z trestního práva hmotného.

§ 1., 87., 335. tr. z. K zločinu dle šu 87. tr. z. vyhledává se úmyslnosti nejen ohledně činu (opomenutí) pachatelova samého, nýbrž i ohledně přivodění nebezpečí dle šu 85. lit. b tr. z. Pouhé vědomí možnosti, že nebezpečí se přivodí, nestačí — může sice nasvědčovati tomu, že pachatel výsledkem přivodití zamýšlel, zejména je-li spojitost mezi činem a výsledkem nutná, a to pachatel věděl; obráceně však úsudek z toho, že pachatel věděl o spojitosti na úmysl, je často odvážný. Čin dle šu 335. a 431. tr. z. je dán netoliko když zaviněně nebezpečí nepoznal, ale i tehdy, když u vědomí nebezpečí, ale bez úmyslu jednal, aby výsledek s činem spojený přivodil. V šu 335. tr. z. zahrnuto je tedy i vědomí a úmyslné ohrožení, míní-li pachatel, že výsledku bude moci zabrániti. N 11. pros. 17, Kr III 191/17; J. B. 5/19.

§ 199. b) tr. z. Falšování odběrního listku na mouku v počtu osob stravovaných a vykázání se s ní s použitím nalezené moučienky za účelem, aby bylo odebráno více mouky, je vhodným prostředkem k oklamání a je tím dán úmysl stát v právu dohlédacím na rozdílání potravin poškoditi. N. 26. ún. 18, Kr I 449/17; J. Bl. 35/18.

§ 199. st. tr. z. Připojení falešné klausule na dovolenku »použití rychlíku povoleno« netvoří skutkové podstaty podvodu, není-li podstatný znak veřejné listiny, v tomto případě přitíštění razítka vojenské vřehlosti; z klausule zřejmý. I II 18, Kr VII 63/17; J. B. 7/19.

§ 209. tr. z., § 58. c) tr. z. Zda dáno jest obvinění ze zločinu (§ 209. tr. z.), nutno posouditi ze znění a smyslu vyjádření v souvislosti s celým obsahem oznámení. Obvinění z toho, že někdo náleží k spolku (spojení), jehož účelem je podporovati útek zajatců, je obviněním ze zločinu dle §. 317.

voj. tr. z. a zločinu velezrady dle §u 58. c) tr. z. 25 VI 17. Kr V 62/17; G. H. 10/18.

§ 478. tr. z. Ustanovení cen maximálních spadá pod pojem tax platících na určitých místech pro prodej určitého zboží a ceny jistých úkonů. 3 XII 18, Kr 658/18; G. H. 13/19.

§ 496. tr. z. Veřejnou vrchností jest jen představenstvo židovské obce náboženské, nikoliv ona obec sama. N. 9. dub. 18, Kr II 152/18; G. H. 26/18.

§ 515. tr. z. Pronajímání pokojů na hodiny ku podporování smilstva ne po živnostensku provozovaného hostinskými nebo výčepníky a jejich služebníky tvoří skutkovou podstatu §. 515. tr. z. 4 VI 18, Kr I 296/18; G. H. 18: 423.

Předražování (cis. nař. 24. III. 17, ř. 131.). Platil-li kupec upřílišněnou cenu při nákupu, není proto oprávněn, aby při dalším zcizování cenu tuto vzal za základ při počítání nákladů výrobních. 9 X 18, Kr I 272/18; G. H. 19: 11.

Cis. nař. z 12. říj. 1914 č. 275. ř. z. § 4. Prodej chlebenek může býti věcnou lichvou ve smyslu §u 4. cit. nař.; jsou-li dány znaky živnostenského provozování a využitkování, což při nedostatku potravin, počtu listků až 50 bylo uznáno za prokázané. N. 10. pros. 17, Kr IV 166/17; G. H. 6/18, E. Bl.

Cis. nař. 7. srp. 1915 č. 228. ř. z. § 14. Ke skutkové podstatě předražování se vyhledává úmyslnosti pachatele; úmysl je dán, žádá-li prodatel za zboží ceny, které podle známých mu nabývacích nákladů (Gestehungskosten) očividně jsou přemrštěny. 16 IV 18, Kr II 164/18; G. H. 28/18.

Cis. nař. 21. srp. 16 č. 261. ř. z., § 17. Trestným ve smyslu cit. nař. (cis. nař. 31. srp. 14 č. 194. ř. z. § 6., cis. nař. 21. ún. 15 č. 41 ř. z., § 32. č. 1.; cis. nař. 11. čna 16 č. 176. ř. z. § 32. a cis. nař. 7. srp. 1915 č. 228. ř. z. § 13. a 11. čna 16 č. 176. ř. z. § 32. č. 1.) jest jen ono zatajení zásob, které se stalo jen s ohledem na stanovení zásob, upravené a nařízené cis. nařízenými. N. 30. kv. 17, Kr 78/17; G. H. 22/18.

— § 18. Zvýšení vlastního nákladu nabývacího tím, že draho bylo nakoupeno, nezakládá ještě předražování. N. 16. říj. 1917, Kr I 389/17; J. Bl. 27/18.

— Při výpočtu ceny prodejní lze započísti také úroky, valutní difference a poplatky za stornování. N. z 25. čna 18, Kr I 227/18; J. Bl. 31/18.

§ 20. cis. nař. 24. bř. 17 č. 131. ř. z. Pojem »sic i gewähren lassen« předpokládá spolupříčinnost při stanovení vyšší nepřiměřené ceny. Prosté přijetí nepřiměřené ceny není ještě »zaručením si« její a trestnost předpokládá i využitkování nouze, což při zmocnění ústavu státního k nákupu za limitovanou cenu není dáno v §. 3. c. s. ř. 21 I 19, Kr IV 16/19; J. B. 13/19.

Cis. nař. 24. bř. 17 č. 131. ř. z., § 20. č. 1. Pouhé přijetí přemrštěné ceny, mezi stranami smluvené pro prodatele — přijetí zpropitného vymíňeného službodárcem při prodeji pro čeled — netvoří skutkové podstaty dle §u 20. č. 1. cit. nař. 26 II 1918, Kr VI 20/18; J. B. 9/19.

Zprávy spolkové.

Dorostu právníckému. Ministerstvo spravedlnosti vydalo dne 5. května 1919 pod č. 9083/19 výnos tohoto znění:

Pro soudy na Slovensku zapotřebí bude ještě značnějšího počtu soudců. Přidělením zdejších soudců tamtéž a povoláním do ústředních úřadů profildy jejich řady. Aby doplněn byl soudcovský stav, upozornuji se předsednictva vrchních zemských sudů, jakož i příslušné sbory, že

1. mohou dle §. 4. odst. 3. zákona o soud. org. a §. 1. cis. nař. ze dne 6. dubna 1859 č. 91. ř. z. přijímání býti až na další do přípravné soudcovské

služby absolvování právníci, kteří vykonali historickou a judičiální státní zkoušku, vyhovují-^o atuám podmínkám pro přijetí do státní služby a žádajíce za přijetí do soudcovské služby prohlásí, že se hodlají věnovati soudcovskému úřadu nebo vykonati soudcovskou zkoušku dříve, než vykonají třetí, státovědeckou zkoušku státní.

Přijetí podmíněno jest tím, že se zaváží, že vykonají státovědeckou státní zkoušku do šesti měsíců ode dne, kdy do soudcovské služby přijati budou. Nevykonají-li do té doby s prospěchem tuto státní zkoušku, budou z přípravné služby soudcovské propuštěni; jinak započte se jim celá doba od přijetí jak do služebních let, tak i do postupu ve službě a platového.

Obdobně platí to i dle zákona z 13. února 1919 č. 77. sb. zák. a nař. a nařízení ze 7. března 1919 č. 124. sb. zák. a nař. pro kandidáty na Slovensku o doktorátu.

2. Ježto podle §. 4. zákona o soud. org. se vyžaduje ke způsobilosti k úřadu soudcovskému vykonání studií právnických, předepsaných theoretických zkoušek a soudcovské zkoušky a tuto zkoušku nahrazuje advokátní zkouška, kdežto na Slovensku jest vykonati jednotnou praktickou zkoušku. Jsou podle §. 4. zákona o soud. org., zákona z 13. února 1919 č. 77. sb. zák. a nař. a zákona čl. VII: 1912 a LIII z r. 1913 způsobilí k úřadu soudcovskému také kandidáti advokacie, kteří vykonali již advokátní zkoušku, a mohou se tudíž o uprázdněná místa soudcovská ucházeti. Na to buďtež upozorněni. Dosavadní praxe od vykonání státních zkoušek neb nabytí doktorátu (na Slovensku) započtena jim bude k žádosti do služebních let a rozhodna bude pro zařazení do třídy hodností a do platového stupně.

3. Podle §. 5. posledního odstavce zákona o soud. org. vyžaduje se pro soudcovský úřad nejméně dvouletá přípravná služba u soudu; na tuto dobu byla také zákonem ze dne 13. února 1919 č. 77. sb. zák. a nař. a nařízením ze 7. března 1919 č. 124. sb. zák. a nař. pro celý obvod československé republiky snížena. Podle těchto ustanovení a §. 4. zákona o soud. org. budou dále způsobilí k soudcovskému úřadu pro celý obvod také kandidáti advokacie a notářství, kteří vykážavše aspoň dvouletou přípravnou službu u soudu, po ní vykonají soudcovskou neb advokátní zkoušku. Pro soudcovskou zkoušku platí úleva dle zákona z 13. února 1919 č. 77. a nařízení ze 7. března 1919 č. 124. sb. zák. a nař.

O započtení let a zařazení platí totéž, co pod 2. bylo uvedeno. Kandidáti notářství, kteří mohou vykážati aspoň dvouletou službu u soudu, vykonali již notářskou zkoušku a chtěli by vstoupiti jako soudcové do soudních služeb, musí vykonati doplňovací zkoušku soudcovskou. Tato skládá se z písemné zkoušky klausurní z civilního práva a trestního práva stejného obsahu jako při soudcovské zkoušce a z ústní doplňovací zkoušky z civilního řízení (civ. řádu soud., exek. řádu, předpisů o příslušnosti a pod.) a z předpisů státního, finančního a správního práva v rozsahu, v jakém při soudcovských zkouškách bývá zkoušeno. Předpisů o soudcovské zkoušce buďž obdobně použito i pro tuto zkoušku s odchylkou, že zkouška s jedním kandidátem může býti omezena na $\frac{3}{4}$ hodiny a že k ní přibrání budou kromě předsedy advokát (§ 13. odst. 2. zákona o soud. org.) a dva členové ze soudcovských úředníků, nebo místo jednoho z nich universitní profesor.

Pokud by kandidát notářství byl již vykonal soudcovskou zkoušku, jest již dle §. 4. zákona o soud. org. způsobilým k úřadu soudcovskému.

I zde platí o započtení, co shora uvedeno. V evšech případech, kde žadatel byl pensijně pojištěn, sluší vydati státu onu peněžitou částku za placených premií, kterou bylo by vrátiti dle §. 25. zákona o pensijním pojišťování zřízeně dle znění cis. nařízení z 25. června 1914 č. 138. ř. z. «